

บทที่ 3

ความหมายประจำคำของคำว่า เหา

ก่อนที่ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายความหมายและหน้าที่ทั้งหมดของคำว่า เหา ในภาษาไทย ผู้วิจัยจะจำแนกประเภททางวากยสัมพันธ์ของคำๆ นี้ออกมาเสียก่อน ทั้งนี้เพราะคุณสมบัติในทางวากยสัมพันธ์ของคำดังกล่าวนี้ส่งผลต่อลักษณะในทางอรรถศาสตร์ด้วย กล่าวคือ ความหมายบางความหมายจะปรากฏได้เฉพาะในบางโครงสร้างเท่านั้น ผู้วิจัยได้จำแนกประเภทของคำว่า เหา ในภาษาไทยออกมาตามหน้าที่และตำแหน่งการปรากฏของคำๆ นี้ในประโยคได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่

1. คำกริยา (verb)
2. คำอนุภาค (particle)
3. ดัชนีปริจเฉท (discourse marker)

จะเห็นได้ว่ากรณีที่คำว่า เหา ในภาษาไทยสามารถมีประเภททางวากยสัมพันธ์ได้หลายประเภทนั้น ซึ่งรวมถึงคำเนื้อหาและคำไวยากรณ์แสดงให้เห็นว่า เหา มีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่ค่อนข้างหลากหลายและน่าสนใจ อีกทั้งยังเป็นคำกริยาดัวหนึ่งที่มีแนวโน้มว่าจะผ่านกระบวนการที่เรียกว่า “การกลายเป็นคำทางไวยากรณ์” จนสูญเสียลักษณะของคำกริยาไปอีกด้วย ซึ่งคำที่มีแนวโน้มที่จะผ่านกระบวนการดังกล่าวนี้ก็มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะของคำหลายความหมายด้วยเช่นกัน ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์คุณสมบัติในทางความหมาย (อรรถศาสตร์) และคุณสมบัติทางโครงสร้าง (วากยสัมพันธ์) ของแต่ละความหมายของคำว่า เหา ควบคู่กันไป โดยจะเริ่มต้นจากความหมายของคำว่า เหา ที่เป็นความหมายพื้นฐานเสียก่อน ความหมายพื้นฐานของคำๆ นี้จะแสดงโดยคำกริยาซึ่งจะอภิปรายภายในข้อ 1 ความหมายพื้นฐานนี้ยังสามารถขยายออกเป็นความหมายอื่นๆ โดยที่ยังคงฐานะเป็นคำกริยาอยู่พร้อมกับยังสามารถแสดงความหมายทางไวยากรณ์ได้อีกด้วย คำว่า เหา ที่เป็นคำอนุภาคและคำว่า เหา ที่เป็นดัชนีปริจเฉทจะมีลักษณะของคำกริยาน้อยลง ซึ่งจะอภิปรายอย่างละเอียดในส่วนตัวต่อไปนี้อีกทีหนึ่ง

ตาม que ผู้วิจัยได้กล่าวเอาไว้ในบทที่ 2 แล้วว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง of คำหลายความหมายนั้นมักจะประสบกับปัญหาสำคัญหลักอยู่ นั่นคือเรื่อง of วิธีการจำแนกความหมายต่างๆ ออกจากความหมายหลักและเรื่อง of เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความหมายๆ เหล่านั้น ว่าในกรณีที่มี ความหมายใหม่ สมควรหรือไม่ที่จะนับให้ ความหมายดังกล่าว นั้นเป็นหนึ่งความหมายแยกมาจากความหมายพื้นฐาน หรือเป็นเพียงความหมายที่แปรเปลี่ยนไปตามบริบทของภาษาเพียงเท่านั้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้เองเป็นปัญหาที่พบได้จากงานวิจัยในแนวทางที่เรียกว่า “การแจกแจงความหมายโดยละเอียด” (full specification approach) ของ เลคอฟ เกี่ยวกับคำบุพบท over ใน

ภาษาอังกฤษที่เป็นที่รู้จักกันดี โดยมีนักภาษาศาสตร์บางท่านที่พยายามเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวออกมา ในงานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับลักษณะคำหลายความหมายของคำว่า *เฮา* ขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาแนวความคิดในทฤษฎี “ปรากฏการณ์คำหลายความหมายอย่างมีหลักการ” (principled polysemy) ของ ไทเลอร์และเอแวนส์ มาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการจำแนกความหมายด้วย

ไทเลอร์และเอแวนส์ กล่าวไว้ว่าเกณฑ์ในการจำแนกความหมายหนึ่งออกจากอีกความหมายหนึ่ง ได้แก่ 1. เกณฑ์ทางความหมาย 2. เกณฑ์ทางการอธิบายมโนทัศน์ (concept elaboration) และ 3. เกณฑ์ทางไวยากรณ์ การที่เราจะตัดสินว่าความหมายที่ขยายออกมาจากความหมายหลักหรือจากความหมายพื้นฐานสมควรที่จะถูกนับให้เป็นอีกหนึ่งความหมายได้หรือไม่นั้น ความหมายดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1. มีความหมายพิเศษที่เพิ่มเติมเข้ามาซึ่งไม่สามารถพบได้ชัดเจนในความหมายอื่นๆ 2. จะต้อง มี ข้อจำกัดในการเลือกคำที่มีความหมายบางประเภทมาปรากฏร่วม (semantic selection restriction) อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของความหมายนั้นๆ และ 3. สามารถปรากฏในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์เฉพาะในบางโครงสร้างที่แตกต่างจากความหมายอื่นๆ ได้หรือมีลักษณะทางไวยากรณ์ที่แตกต่างออกไป เป็นต้น

ความหมายของคำว่า *เฮา* แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ความหมายประจำคำ (lexical meaning) และความหมายทางไวยากรณ์ (grammatical meaning)¹ ซึ่งความหมายทั้ง 2 ประเภทนี้จะพบได้ในคำว่า *เฮา* ที่มีสถานะเป็นคำกริยาเท่านั้น ในขณะที่ความหมายอีกประเภทคือ ความหมายทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatic meaning) เป็นความหมายที่พบได้ในคำว่า *เฮา* ที่มีสถานะเป็นคำอนุภาคและดัชนีปริจเฉท โดยความหมายทางวัจนปฏิบัติศาสตร์นั้นถือได้ว่าเป็นเพียงความหมายที่ใช้สำหรับแสดงข้อมูลที่ “เสริม” ขึ้นมาให้กับประโยคเท่านั้น แม้ว่าประโยคจะขาดความหมายดังกล่าวไปก็ยังสามารถสื่อสารกันเข้าใจได้ เนื่องจากไม่ได้เป็นความหมายหลักที่สำคัญของประโยคแต่อย่างใด อีกทั้งความหมายทางวัจนปฏิบัติศาสตร์นี้มักจะพบได้เฉพาะในภาษาพูดเท่านั้น ผู้วิจัยเชื่อว่า การนำแนวความคิดของการมีคำหลายความหมายอย่างมีหลักการของ ไทเลอร์และเอแวนส์ มาใช้ในการจำแนกความหมายจะช่วยให้เข้าใจลักษณะคำหลายความหมายของคำว่า *เฮา* ในภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ในบทที่ 3 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความหมายประจำคำซึ่งเป็นความหมายประเภทแรกของคำว่า *เฮา* โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงคุณลักษณะทางความหมาย (อรรถศาสตร์) และคุณลักษณะในทางโครงสร้าง (วากยสัมพันธ์) ของคำๆ นี้ รวมถึงจะอภิปรายการขยายความหมายไปสู่ความหมายใหม่ซึ่งเป็นความหมายประจำคำความหมายอื่นๆ โดยผู้วิจัยจะใช้แนวความคิดในการจำแนก

¹ คำจำกัดความของความหมายประจำคำและความหมายทางไวยากรณ์นั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงภายในเนื้อหาของบทที่ 3 และบทที่ 4 ต่อไปอย่างละเอียด

ความหมายตามแบบของ ไทเลอร์และเอแวนส์ จากนั้นในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความหมายทางไวยากรณ์และความหมายทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ซึ่งเป็นความหมายในประเภทที่ 2 และ 3 ของคำว่า *เฮา* ตามลำดับและในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะอภิปรายถึงเรื่องของกระบวนการทางปริชานของการขยายความหมายออกมาเป็นความหมายต่างๆ ตามที่อภิปรายไว้ในบทที่ 3 และ 4 โดยกระบวนการที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องของความหมายนี้ได้แก่ กระบวนการอุปลักษณ์ (metaphor) และกระบวนการนามนัย (metonymy) จากนั้นแล้วผู้วิจัยจะสรุปความสัมพันธ์ของความหมายต่างๆ ออกมาในรูปของเครือข่ายความหมาย (semantic network) ของคำว่า *เฮา* นี้ขึ้นมาในบทที่ 5 ด้วย

ในบทที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความหมายประจำคำของคำว่า *เฮา* ก่อน ความหมายประจำคำ (lexical meaning) คือความหมายของคำที่มีความสมบูรณ์ในด้านศัพท์หรือมีความหมายในตัวเอง ไม่ต้องอาศัยบริบทหรือคำอื่นๆ ในประโยคมาใช้ประกอบเพื่อแสดงความหมายของคำดังกล่าว โดย เอ็ดเวิร์ด ซาเพียร์ (Sapir, 1921:102 อ้างถึงใน สุรชาติพิศ, 2549: 38) ได้จัดแยกคำเหล่านี้ไว้ในประเภทมโนทัศน์พื้นฐาน (basic concepts) หรือมโนทัศน์ที่แสดงสิ่งที่เป็นรูปธรรม (concrete concepts) ได้แก่ สิ่งของ การกระทำ คุณสมบัติ เป็นต้น คำที่แสดงมโนทัศน์ประเภทนี้เป็นคำเกิดได้โดยอิสระไม่ต้องอาศัยคำอื่นๆ ปรากฏพร้อมด้วยเพื่อแสดงความหมายเป็นคำที่มีความสำคัญในประโยค คือ แสดงความหมายหลักในประโยค ความหมายประจำคำเป็นความหมายของคำที่อยู่ในประเภท คำเนื้อหา (content words) หรือหมวดคำเปิด (open class words) ซึ่งได้แก่ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ คำเหล่านี้ถูกใช้ในการพรรณนาสิ่งต่างๆ การกระทำ และคุณสมบัติ สาเหตุที่เรียกคำชนิดนี้ว่าหมวดคำเปิดก็เนื่องจากว่าคำในกลุ่มนี้มีเป็นจำนวนมาก ไม่จำกัดจำนวน และเพิ่มขึ้นได้เรื่อยๆ หมวดคำเปิดจะมีลักษณะตรงข้ามกับหมวดคำปิด (closed class words) หมวดคำปิดประกอบด้วยคำที่มีจำนวนจำกัดและไม่สามารถมีคำใหม่ๆ เพิ่มขึ้นได้ ความหมายของคำในกลุ่มนี้จะมีความหมายที่เป็นนามธรรมและแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ (สุรชาติพิศ, 2549: 38)

จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าคำว่า *เฮา* มีความหมายประจำคำทั้งหมด 4 ความหมาย ดังนี้

1. การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว
2. การต้องการ
3. การมีเพศสัมพันธ์
4. การกำหนดให้สิ่งหนึ่งทำหน้าที่แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3.1 ความหมาย “การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว”

ความหมาย “การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” นี้ถือว่าเป็นความหมายพื้นฐานของคำว่า เอา ในภาษาไทย ซึ่งเป็นความหมายหลักก่อนที่จะขยายออกไปเป็นความหมายอื่นๆ อีกทีหนึ่ง โดยผังภูมิโครงสร้าง (structural schema) ของประโยคที่มีคำว่า เอา ในความหมายพื้นฐาน ได้แก่

$$(1) \text{นามวลี}_1 + \text{เอา} + \text{นามวลี}_2 \left\{ \begin{array}{l} + \text{คำกริยาบอกทิศทาง} + \text{บุพบทวลี จาก} \\ + \text{คำกริยาบอกทิศทาง} \\ + \text{บุพบทวลี จาก} \end{array} \right\}$$

ตัวอย่างเช่น

- ก) ผมเห็นคุณเอานามบัตรออกมาจากกระเป๋าเงิน
- ข) พ่อเอาลังลงมาจากชั้นเพื่อนำไปวางในห้องเก็บของ
- ค) เอากำไรจากสินค้าตัวอื่น

$$(2) \text{นามวลี}_1 + \text{เอา} + \text{นามวลี}_2 + \text{ไป/มา} + \text{ด้วย}$$

ตัวอย่างเช่น

- ง) ก็คราวนี้เขาเอาถุงกอล์ฟไปด้วย
- จ) ตุ๊กตาเอาเค้กชื่อ บีบี ครับ เค้กติดมากไปไหนก็เอาไปด้วย
- ฉ) คราวหน้าเห็นจะต้องเอาแปรงสีฟันมาด้วย

$$(3) \text{นามวลี}_1 + \text{เอา} + \text{นามวลี}_2 + (\text{ไป/มา}) + \text{คำกริยาแสดงการกระทำ}$$

ตัวอย่างเช่น

- ช) พลอยเอาของให้คนเอาไปถวายพระที่วัดแต่เช้า
- ซ) สร้างสิ่งก่อสร้างเพิ่ม เอาความเจริญไปยึดเยียดให้ธรรมชาติ
- ฌ) มีผู้คนเลือกซื้อตบไตได้สูง เพียงแต่ไม่ได้เอาไปบริโภค

$$(4) \text{นามวลี}_1 + \text{เอา} + \text{นามวลี}_2 + (\text{ไป/มา}) + \text{คำกริยาแสดงการกระทำ} + \text{นามวลี}_3$$

ตัวอย่างเช่น

- ฎ) ได้เงินมานิดๆ หน่อยๆ ก็เอาไปซื้อแหวนวงนี้แหละ

ฏ) นอนให้คนเอามีดมากรีดท้อง

ฐ) กรมชลประทานก็เริ่มเอารถแทรกเตอร์มาขุดดิน

3.1.1 ความหมายพื้นฐานของคำว่า *เอา*

นิก เอนฟิลด์ (Enfield, 2003) ได้นำเสนอเกณฑ์ในการระบุความหมายแก่น (central meaning) ขึ้นมาหลายเกณฑ์ อาทิเช่น เป็นความหมายที่มีคำจำกัดความที่เข้าใจง่ายกว่า ความหมายอื่น เป็นความหมายที่คนเราเรียนรู้ได้ก่อน หรือ มีการปรากฏมากที่สุดเมื่อเทียบกับ ความหมายอื่นๆ เป็นต้น เช่นเดียวกันกับในงานวิจัยของ นิค ไรมเมอร์ (Reimer, 2006) ที่กล่าว เอาไว้ว่า การที่เราจะทำความเข้าใจความหมายที่เป็นความหมายแก่นหรือความหมายพื้นฐาน (basic meaning) ของคำกริยาได้นั้น เราจะต้องทำความเข้าใจกับ จากพื้นฐานของเหตุการณ์ (basic scenario) ของคำกริยานั้นๆ เสียก่อน ซึ่งจากพื้นฐานของเหตุการณ์ที่ว่านี้เป็นผลมาจากการเชื่อมโยงความหมายของคำกริยานั้นเข้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ภายในชีวิตจริงที่ผู้พูดได้เคย ประสบมา ส่วนมากแล้วมักจะเป็นเหตุการณ์การกระทำที่มีลักษณะทางกายภาพที่มีการใช้อวัยวะ ของคนในการกระทำอาการ ดังนั้นภายในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ความหมายพื้นฐานของ คำว่า *เอา* นั้นคือเหตุการณ์ของการ "ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" ก่อนที่ความหมายดังกล่าวนี้ จะขยายออกไปสู่ความหมายอื่นๆ อีกที

อย่างไรก็ตาม ดังที่ เอนฟิลด์ ได้ยกตัวอย่างไว้แล้วว่า ความหมายที่เป็นความหมายแก่น นั้น คือความหมายที่คนเราสามารถเรียนรู้ได้ก่อน การที่คนเราจะเรียนรู้เหตุการณ์ดังกล่าวได้นั้น แสดงว่าคนเราจะต้องได้ประสบกับเหตุการณ์ดังกล่าวมาแล้วด้วยตนเองซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็น ในช่วงของตอนที่คนเราเป็นเด็ก หากนำไปพิจารณาร่วมกันกับข้อเท็จจริงที่ว่า เกือบทุกภาษาในโลกแม้จะแตกต่างกันในเรื่องของตระกูลภาษาก็ตาม เรามักจะพบคำที่มีความหมายคล้ายกันกับ คำว่า *เอา* ในภาษาไทย อาทิเช่น คำกริยา *take* ในภาษาอังกฤษ คำว่า *ba* ในภาษาจีนแมนดาริน หรือ คำว่า *de* ในภาษาทวิของทางแถบทวีปแอฟริกา เป็นต้น ซึ่งการที่เราสามารถพบคำที่มีความหมายคล้ายกันได้หลายๆ ภาษาแสดงให้เห็นว่า มโนทัศน์ของคำกริยา *เอา* นั้น เป็นมโน ทัศน์พื้นฐานที่คนเราสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องอาศัยข้อจำกัดทางภาษาหรือทางวัฒนธรรมหรือ พุทธิกนัยหนึ่งก็คือเป็นมโนทัศน์ที่คนเราทุกคนสามารถเรียนรู้ได้นั่นเอง แนวความคิดดังกล่าวได้ สอดคล้องกับแนวความคิดของ สโลบิน (Slobin, 1982 อ้างถึงใน Lord, 1993: 95) ที่ได้กล่าวถึง "เหตุการณ์ต้นแบบ" (prototypical event) ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการอธิบาย พัฒนาการทางภาษาของเด็ก สโลบิน ได้กล่าวไว้ว่า คำกริยา *take* เป็นคำกริยาที่ใช้แสดงการ "ควบคุมหรือบังคับ" วัตถุในทางกายภาพซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่ผู้กระทำได้ทำให้วัตถุที่เป็นเสมือน

ผู้ได้รับผลของการกระทำเกิดการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหรือสภาพของตัวเอง และถือได้ว่าเป็น เหตุการณ์ที่เป็นต้นแบบและสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตั้งแต่ในวัยเด็กอีกด้วย

นอกจากเรื่องของความหมายพื้นฐานจะเป็นความหมายที่เรียนรู้ได้ตั้งแต่ในวัยเด็ก แล้ว เอนฟิลด์ (Enfield, อ้างแล้ว: 79) ยังได้กล่าวไว้อีกว่า ความหมายที่จะเป็นความหมายพื้นฐาน ได้นั้นจะต้องเป็นความหมายที่มีความเป็นรูปธรรมที่ผู้พูดมีความรู้สึกคุ้นเคยมากเป็นอย่างดี ดังนั้น จากพื้นฐานของเหตุการณ์ของคำกริยาจึงควรเป็นฉากที่มักจะประสบอยู่บ่อยๆ ภายใน ชีวิตประจำวัน ในส่วนของคำว่า *เอา* นั้น จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะประกอบไปด้วยผู้ร่วม เหตุการณ์อยู่ 3 ผู้ร่วม ได้แก่ 1) บุคคลผู้ที่กระทำกริยา *เอา* 2) สิ่งของที่เป็นวัตถุเป้าหมายของการ *เอา* และ 3) ตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายดังกล่าว นั้น เพราะฉะนั้นแล้วคำว่า *เอา* ในความหมาย พื้นฐานจึงมักจะปรากฏอยู่ในโครงสร้างประโยคที่ประกอบไปด้วยนามวลี 3 นามวลีที่แสดงผู้ร่วม เหตุการณ์ทั้งสามตามที่ได้กล่าวมา

โดยปกติแล้วคำว่า *เอา* ในภาษาไทยจะปรากฏเป็นกรรมกริยาทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลัก ของประโยค เช่น

- 1) *ผมเห็นคุณเอานามบัตรออกมาจากกระเป๋าเงิน*
- 2) *พ่อเอาลังลงมาจากชั้นเพื่อนำไปวางในห้องเก็บของ*
- 3) *เอากำไรจากสินค้าตัวอื่น*

คำว่า *เอา* ในความหมายพื้นฐานนี้มักจะปรากฏอยู่ในฐานะของคำกรรมกริยาที่มีคำนามที่ทำ หน้าที่เป็นกรรมปรากฏตามหลัง จากนั้นจึงตามด้วยบุพบทวลี จาก ใช้สำหรับบอกตำแหน่งเดิม ของวัตถุเป้าหมายนั้นๆ ซึ่งในตำแหน่งระหว่างคำกริยา *เอา* กับบุพบทวลี จาก นี้มักจะมีคำบอก ทิศทางปรากฏอยู่ด้วย โดยส่วนใหญ่แล้วคำกริยาบอกทิศทางจะเป็นคำว่า *ไป* และคำว่า *มา* สิ่ง อ้างอิงทั้งสามอย่างตามที่ได้กล่าวมานั้นก็จะปรากฏออกมาในรูปของ นามวลีที่เป็นประธาน นามวลีที่เป็นกรรม และบุพบทวลีตามลำดับ

ในฉากเหตุการณ์พื้นฐานที่แสดงโดยโครงสร้างดังกล่าวนี้ ตัวบุคคลที่เป็นผู้กระทำได้ กระทำเหตุการณ์บางอย่างขึ้นซึ่งส่งผลให้วัตถุเป้าหมายย้ายตำแหน่งมาอยู่ที่ตัวของผู้กระทำ โดย อาจจะเป็นฉากของการถือเอาไว้ในมือหรือเป็นการเป็นเจ้าของวัตถุดังกล่าวก็ได้ นั่นหมายความว่า ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์การ *เอา* นี้วัตถุเป้าหมายจะอยู่ในตำแหน่งที่ห่างออกไปจากตัวผู้กระทำและ ไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์หรืออยู่ในครอบครองของบุคคลนั้น แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ของการ *เอา* ขึ้นผลที่ ตามมาก็คือ ตัวสิ่งของเป้าหมายได้ย้ายเข้ามาอยู่ในตำแหน่งของผู้กระทำและตกเป็นกรรมสิทธิ์ หรือการครอบครองของผู้กระทำแทน (หากจะแทนผู้กระทำด้วย X แล้วแทนวัตถุเป้าหมายด้วย Y แล้ว เมื่อ X *เอา* Y แล้ว มีความหมายเท่ากับ Y จะอยู่ที่ X นั่นเอง) จากตัวอย่างประโยคด้านบน เรา

จะพบว่าหลังจากเหตุการณ์การ *เอา* เกิดขึ้นมาแล้ว ตำแหน่งของวัตถุเป้าหมายที่ถูก *เอา* ซึ่งได้แก่ *นามบัตร* *ลัง* และ *เก้าอี้* ตามลำดับ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยสังเกตได้จากการปรากฏร่วมกันกับคำบุพบท *จาก* ซึ่งเป็นคำบุพบทบอกแหล่งที่มาเดิม ในตัวอย่างที่ 1) วัตถุเป้าหมาย *นามบัตร* นั้นมีตำแหน่งเดิมอยู่ภายใน *กระเป๋าเงิน* และเมื่อประธาน *คุณ* ได้กระทำเหตุการณ์ของการ *เอา* แล้ววัตถุดังกล่าวก็ได้ย้ายมาอยู่ในตำแหน่งเดียวกันหรือภายในความครอบครองของประธานนั่นเอง เช่นเดียวกันกับวัตถุเป้าหมาย *ลัง* ในตัวอย่างที่ 2) ที่มีตำแหน่งเดิมคือบน *ชั้นวางในห้องเก็บของ* และได้ย้ายมาอยู่ที่ตัวผู้กระทำโดยผ่านเหตุการณ์ของการ *เอา*

หากจะกล่าวเจาะจงลงไปแล้ว การนำวัตถุมาครอบครองนั้นก็คือการที่ผู้กระทำได้ใช้ "มือ" ในการ "หยิบฉวย" วัตถุเป้าหมายแล้วนำมา "ถือ" ไว้ คำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำว่า *เอา* ในภาษาต่างๆ นั้นจึงมักจะมีแนวโน้มที่จะมีความหมายตามพจนานุกรมว่าเป็นการ "หยิบฉวย" การ "ถือ" หรือ การ "ครอบครอง" ในกรณีที่วัตถุเป้าหมายของการ *เอา* นั้นเป็นสิ่งของที่มีความเป็นรูปธรรมสูง การที่ประธานได้กระทำกริยา *เอา* จึงสามารถบอกเป็นนัยได้ว่า ประธานได้ใช้ "มือ" ของตนเอง "หยิบฉวย" วัตถุเป้าหมายและทำการย้ายตำแหน่งของสิ่งนั้นมาไว้กับตนเอง ดังเช่นในตัวอย่างที่ 1) เหตุการณ์ของการ *เอา* เริ่มตั้งแต่ผู้กระทำการ *เอา* ได้ใช้มือของตนเองข้างใดข้างหนึ่ง ล้วงเข้าไปในกระเป๋าเงินของตนแล้วหยิบคว้า *นามบัตร* ที่เป็นวัตถุเป้าหมายเก็บไว้ในมือของตน จากนั้นจึงค่อยดึงมือกลับออกมาในขณะที่มีวัตถุเป้าหมายอยู่ในมือ อย่างไรก็ตามการใช้มือประกอบการกระทำ *เอา* นั้นไม่จำเป็นว่าผู้กระทำจะใช้มือข้างเดียวในการ "หยิบฉวย" แต่อาจจะเป็นการใช้มือทั้งสองข้างในการ "ยก" หรือ "หยิบ" วัตถุเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่ให้เกิดการย้ายตำแหน่งก็เป็นได้ ดังเช่น ในตัวอย่างประโยคที่ 2) วัตถุที่เป็นเป้าหมายของคำกริยา *เอา* มีขนาดที่ใหญ่กว่าที่คนเราจะสามารถใช้มือเพียงข้างเดียวหยิบคว้าเอาไว้ได้ เหตุการณ์ของการ *เอา* ในประโยคดังกล่าวจึงเป็นภาพเหตุการณ์ของประธาน *พ่อ* ใช้มือทั้งสองข้างยกเอา *ลัง* ลงมาจากชั้นวางนั่นเอง ลักษณะการกระทำทางกายภาพของวิธีการ *เอา* นั้นจึงมีลักษณะที่ไม่แน่นอนตายตัวแต่จะแปรเปลี่ยนไปตามวัตถุที่เป็นเป้าหมาย

จะเห็นได้ว่า คำนามที่ปรากฏเป็นกรรมของคำกริยา *เอา* ในความหมายพื้นฐานนั้นโดยปกติแล้วจะเป็นคำนามที่แสดงวัตถุที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ ดังเช่นในตัวอย่างที่ 1) และ 2) แต่ก็จะเห็นได้ว่าในตัวอย่างประโยคที่ 3) นั้น คำนามที่หมายถึงวัตถุเป้าหมายของ *เอา* ไม่ได้เป็นวัตถุที่เป็นรูปธรรมแต่อย่างใด เราไม่สามารถทำการแตะหรือสัมผัส *เก้าอี้* ซึ่งเป็นเพียงสิ่งสมมุติในเรื่องของปริมาณของเงินขึ้นมาได้ ซึ่งในเหตุการณ์ตามตัวอย่างประโยคดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำการ *เอา* นั้น ซึ่งในที่นี้ละไว้ ได้กระทำเหตุการณ์บางอย่างและส่งผลให้ *เก้าอี้* ย้ายตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งที่สมมุติขึ้นมาในทางปริชานของคนเรามาสู่ตำแหน่งใหม่หรือตรงที่ตัวของผู้พูดนั่นเอง ความหมายของคำกริยา *เอา* ในประโยคที่ 3) จึงไม่ใช่ความหมายของการ "หยิบฉวย" แต่

อย่างไร แต่อย่างไรก็ดีความหมายของคำว่า *เขา* ใน 3) นั้นถือว่าไม่ได้แตกต่างไปจากตัวอย่างที่ 1) และ 2) มากเสียจนกลายมาเป็นความหมายใหม่เสียทีเดียว ทั้งนี้คำว่า *เขา* ในตัวอย่างทั้งสามต่างก็มีความหมายร่วมกันคือ การที่ผู้กระทำได้กระทำบางอย่างต่อวัตถุเป้าหมายและส่งผลให้วัตถุนั้นเกิดการย้ายตำแหน่งจากตำแหน่งเดิมมาอยู่ที่ตัวผู้กระทำเอง เราสามารถทำการเชื่อมโยงความหมายของคำว่า *เขา* ในประโยคสามประโยคด้านบนได้โดยอาศัยกระบวนการทางระบบปริชาน ซึ่งก็คือกระบวนการอุปลักษณ์ (metaphor) โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงอย่างละเอียดอีกทีภายในบทที่ 5 ของงานวิจัยชิ้นนี้

โดยปกติแล้ว คำกริยา *เขา* ในความหมายพื้นฐานนี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปจากคำสรรณกริยาส่วนใหญ่ในภาษาไทยที่เพียงปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็นกรรมก็จะสามารถนับเป็นประโยคได้ เช่น *กินข้าว เรียนหนังสือ ดึงลึง ฯลฯ* ทั้งนี้เป็นเพราะ *เขา* ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็นกรรมเพียงตัวเดียวเฉยๆ ได้โดยที่ยังแสดงความหมายพื้นฐานอยู่ คำกริยา *เขา* ที่ปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็นกรรมเพียงตัวเดียวจะแสดงความหมายอื่นๆ ที่ไม่ใช่ความหมายพื้นฐานอีกต่อไป ดังเช่นในประโยคตัวอย่างที่ 4)

?4) *เขา* เหยียบบาท

จากประโยคตัวอย่างที่ 4) การที่ผู้พูดภาษาไทยจะสามารถทำความเข้าใจความหมายของประโยคดังกล่าวได้ จำเป็นที่จะต้องมึบริบทของบทสนทนาประกอบเสียก่อน คำกริยา *เขา* ในโครงสร้างประโยคอย่างเช่นใน 4) นั้นไม่ได้เป็นความหมายพื้นฐานซึ่งก็คือ “การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” แต่จะมีความหมายแสดง “การต้องการ” หรือ “การเลือก” ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในส่วนต่อไป ของงานชิ้นนี้อีกทีหนึ่ง อย่างน้อยที่สุดแล้ว คำกริยา *เขา* ในความหมายพื้นฐานจะต้องปรากฏร่วมกับคำกริยาบอกทิศทางหรือบุพบทวิ จาก ที่ใช้บอกตำแหน่งเดิมของวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งหรือปรากฏร่วมกับหน่วยคำทั้งสองพร้อมกันก็ได้ดังในตัวอย่างประโยคที่ 1) จนถึง 3) หรือ 4) ก. เป็นต้น

4) ก. *เขา* เหยียบบาทมาจากในกระเป๋

ในจากพื้นฐานของเหตุการณ์ของคำกริยา *เขา* นั้น วัตถุที่เป็นเป้าหมายจะต้องอยู่ในตำแหน่งที่ห่างออกไปจากตัวผู้กระทำ (ไม่จำเป็นที่จะต้องมึระยะทางที่แน่ชัดแต่อย่างใด) ซึ่งบุพบทวิ จาก ที่ปรากฏตามท้ายคำกริยา *เขา* และคำนามที่เป็นกรรมนี้เอง จะเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายดังกล่าว และยังเป็นสิ่งที่เพิ่มหรือทำให้เกิด “ความชี้เฉพาะเจาะจง” ของคำนามวัตถุเป้าหมายอีกด้วย พูดอีกนัยหนึ่งก็คือเราไม่สามารถทำการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” หรือ “เหยียบชวย” วัตถุใดๆ ที่เราไม่รู้ตำแหน่งหรือไม่ได้เจาะจงลงไปชัดเจนว่าเป็นวัตถุชิ้น

ไหนได้ คำนามที่ปรากฏในบุพพทวลีแสดงตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายนั้นอาจจะเป็นคำนามที่หมายถึงสิ่งมีชีวิตก็เป็นได้ เช่น

4) ข. เอา เหรีญบาท มาจาก เธอ / คุณพ่อ / คุณครู

หากคำนามที่ปรากฏในบุพพทวลีหมายถึงสิ่งมีชีวิตแล้วนั้น แสดงว่าผู้พูดกำลังกล่าวถึงตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายโดยมุ่งเน้นไปที่มีโนทัศน์ของการครอบครองมากกว่าตำแหน่งในทางกายภาพ เพราะฉะนั้นในตัวอย่างที่ 4) ข. วัตถุเป้าหมาย เหรีญบาท ก่อนที่จะถูกกระทำการ "ย้าย วัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" หรือ "หยิบฉวย" นั้น อยู่ในตำแหน่งที่เป็นความครอบครองของคำนาม เธอ คุณพ่อ หรือ คุณครู จากนั้นจึงย้ายตำแหน่งมาอยู่ในความครอบครองของผู้พูดโดยการ เอา อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ว่าคำบุพพทบอกตำแหน่งหรือสถานที่ทุกคำ จะสามารถปรากฏร่วมกันกับคำกริยา เอา ในความหมายพื้นฐานนี้ได้ อาทิเช่น

- 4) *ค. เอา เหรีญบาท (ที่อยู่) ใน กระเป๋ากางเกง
*ง. เอา เหรีญบาท (ที่อยู่) ที่ กระเป๋ากางเกง

จากตัวอย่างประโยคที่ 4) ค. และ ง. จะเห็นได้ว่า ถึงแม้คำบุพพท ที่ และ ใน จะใช้ในการบอกตำแหน่งหรือสถานที่ได้ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำว่า เอา ในความหมายพื้นฐานนี้ได้แต่อย่างใด ผู้พูดภาษาไทยมักจะใช้คำบุพพท จาก เพียงเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคำบุพพท จาก นั้นนอกจากจะหมายถึงแหล่งที่มาได้แล้ว ยังได้แฝงความหมายของ "ทิศทาง" การเคลื่อนที่ของวัตถุไว้อีกด้วย เนื่องจากคำบุพพท จาก นั้น เคยมีฐานะเป็นคำกริยามาก่อน แล้วค่อยผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จนทำหน้าที่แทนคำบุพพทในที่สุด ซึ่งแตกต่างไปจากคำบุพพทบอกตำแหน่งตัวอื่นๆ ในภาษาไทย ดังในตัวอย่างประโยคที่ 4) ค. และ ง. ซึ่งคำบุพพท ใน และคำบุพพท ที่ เป็นการบ่งบอกถึงเพียงแต่ตำแหน่งไม่ได้รวมเอาทิศทางของการเคลื่อนที่ของวัตถุเอาไว้ด้วย ทั้งนี้ภายในบุพพทวลี จาก นั้น ผู้พูดสามารถใช้คำบุพพทบอกตำแหน่งที่แน่นอนตามหลังบุพพท จาก ได้ ดังนั้นในตัวอย่างที่ 4) ค. ประโยคที่ถูกไวยากรณ์จะเป็น เอาเหรีญบาทจากในกระเป๋ากางเกง เป็นต้น

กึ่งกาญจน์ ได้กล่าวไว้ว่า สกรรมกริยาที่แสดงการหยิบฉวยสิ่งๆ หนึ่ง (taking verb) ตัวอย่างเช่น เอา นำ หยิบ ฉวย นั้น จะเป็นคำกริยาประเภทที่แสดงการหยิบฉวยวัตถุเป้าหมายมาอยู่ในครอบครองของตน ซึ่งในการหยิบฉวยสิ่งดังกล่าว สิ่งๆ นั้นต้องมีการเคลื่อนที่ เพราะฉะนั้นเมื่อคำกริยาประเภทนี้ปรากฏร่วมกับคำกริยาแสดงทิศทางแล้ว หน่วยสร้างกริยาเรียงที่เกิดขึ้นจะแสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ของสิ่งๆ นั้นในการเข้ามาอยู่ในครอบครองของตัวประธาน (กึ่งกาญจน์, 2549: 121) คำกริยาบอกทิศทางที่ปรากฏขึ้นระหว่างกริยาวลี เอา (คำกริยา เอา กับนามวลีที่เป็น

กรรม) กับบุพพทวลีบอกตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมาย โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นคำกริยา *ไป* และ *มา* ดังตัวอย่างเช่น

4) จ. เอาเหรียญบาท มา/ไป จากกระเป๋ากางเกง

ในประโยคตัวอย่างที่ 4) จ. นั้น คำกริยาทั้งสองคำนั้นต่างก็แสดงเหตุการณ์ในแบบเดียวกัน คือการที่วัตถุเป้าหมายได้ย้ายตำแหน่งมาอยู่ที่ตัวของผู้พูดแต่ต่างกันตรงที่มุมมองของผู้พูดว่าจะให้ความสำคัญกับทิศทางการเคลื่อนย้ายของวัตถุเป้าหมายดังกล่าวอย่างไร หากเป็นคำกริยา *ไป* แล้ว แสดงว่าผู้พูดให้ความสำคัญหรือเน้นไปที่จุดตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายมากกว่า ในขณะที่หากผู้พูดใช้ *มา* แล้ว แสดงว่าผู้พูดให้ความสำคัญหรือเน้นไปที่ตัวผู้พูดเองมากกว่า ในงานของ กิงกาญจน์ นั้น คำกริยาบอกทิศทาง *ไป* และ *มา* ในตัวอย่างด้านบน จะถือว่าเป็นคำกริยาบอกทิศทางที่ชี้แสดง "ทิศทางที่อ้างอิงกับตัวของผู้พูด" นอกจากคำกริยาสองตัวนี้แล้ว ยังมีคำกริยาบอกทิศทางอีกกลุ่มที่มักจะปรากฏนำหน้าบุพพทวลีบอกแหล่งมีมาเดิมของวัตถุเป้าหมายของการเอา เช่น คำกริยาบอกทิศทาง *ออก* ขึ้น ลง ดังเช่นตัวอย่างประโยคที่ 4) ฉ. และ 5) เป็นต้น

4) ฉ. เอาเหรียญบาทออกจากกระเป๋ากางเกง

5) เอาเครื่องเกมลงจากโต๊ะ

คำกริยาบอกทิศทางในกลุ่มดังกล่าวนี้ กิงกาญจน์ ได้กำหนดให้เป็นคำกริยาบอกทิศทางที่แสดงถึง "ทิศทางโดยอ้างอิงกับโลกภายนอก" ซึ่งคำกริยาบอกทิศทางทั้งสองประเภทนี้สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยา *เอา* ได้โดยลำดับของการปรากฏจะต้องเป็น "ทิศทางโดยอ้างอิงถึงโลกภายนอก" มาก่อน "ทิศทางที่อ้างอิงกับตัวผู้พูด" จากนั้นจึงค่อยเป็นบุพพทวลีบอกตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายนั้นๆ

4) ช. เอาเหรียญบาทออกมาจากกระเป๋ากางเกง

5) ก. เอาเครื่องเกมลงมาจากโต๊ะ

ทั้งนี้ หากคำกริยา *เอา* ในความหมายพื้นฐานปรากฏนำหน้าคำบอกทิศทางดังที่กล่าวมานี้แล้วผลที่ตามมาก็คือ ไม่จำเป็นจะต้องปรากฏรูปภาษาแสดงตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายก็ได้ แต่ตำแหน่งเดิมของวัตถุดังกล่าวนี้จะต้องเป็นที่รู้กันระหว่างผู้พูดและผู้ฟังในบทสนทนา นั้นๆ เช่น

4) ช. เอาเหรียญบาทออกมา

5) ช. เอาเครื่องเกมลงมา

ในตัวอย่างประโยคทั้งสองตัวอย่างด้านบนนี้ ผู้พูดและผู้ฟังต่างก็รู้ว่าตำแหน่งเดิมของวัตถุ เป้าหมายของการ *เอา* นั้นคือตำแหน่งไหน ดังนั้นเมื่อมีคำบอกทิศทาง *ออกมา* และ *ลงมา* แล้วจึง ไม่ต้องมีบุพบทลีปรากฏให้เห็นก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้พูดสามารถใช้เพียงคำบอกทิศทางในแบบ “ทิศทางที่อ้างอิงถึงโลกภายนอก” เช่น *ออก ลง* ได้โดยปราศจากคำบอกทิศทางที่หมายถึง “ทิศทางที่อ้างอิงกับตัวผู้พูด” เช่น *ไป มา* ได้ อาทิเช่น

4) *ฉ. เอาเหรียญบาทออก*

5) *?ค. เอาเครื่องเกมลง*

ในขณะที่ประโยคตัวอย่างด้านบนทั้งสองประโยคเป็นไปตามหลักไวยากรณ์แล้ว แต่ผู้พูดภาษาไทย จะนิยมใช้ประโยคในแบบที่ 4) ซ. และ 5) ซ. มากกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะในบางกรณี การใช้เพียงแค่ คำบอกทิศทางที่อ้างอิงกับโลกภายนอกอย่าง *ลง* ใน 5) ค. นั้น อาจจะทำให้ประโยคที่ได้มีความหมาย ที่แตกต่างออกไปจากเดิม เช่น ประโยคที่ 5) ค. นั้น สามารถสื่อความหมายได้ว่า ผู้กระทำกำลัง เปิดกิจการร้านเล่นเกมส์ และคำว่า *ลง* ในที่นี้ก็จะ เป็นคำกริยาที่มีความหมายว่า “ติดตั้ง” มากกว่า การบอกทิศทาง (ตัวอย่างที่ 5 ฉ. นั้น หากเปลี่ยนค่านามวัตถุเป้าหมายเป็น *เหล็กไน* แล้ว อาจจะทำให้ประโยคมีความชัดเจนขึ้นมามากกว่า *เอาเหล็กไนออก*) หากผู้พูดใช้เพียงแค่คำบอกทิศทาง ในแบบ “ทิศทางที่อ้างอิงกับตัวผู้พูด” เพียงลำพังโดยไม่มี “ทิศทางโดยอ้างอิงกับโลกภายนอก” และ บุพบทลีบอกตำแหน่งเดิมแล้ว ประโยคที่ได้จะเกิดความกำกวมขึ้นมา ดังเช่น

4) *?ญ. เอาเหรียญบาทมา*

5) *?ง. เอาเครื่องเกมมา*

สาเหตุที่เกิดความกำกวมขึ้นมาเพราะว่า ในประโยคตัวอย่างที่ 4) ญ. และ 5) ง. นั้น คำกริยาบอก ทิศทาง *มา* สามารถใช้แสดงความหมายของทิศทางการเคลื่อนที่ได้ทั้งของวัตถุเป้าหมายและของ ตัวผู้พูดก็ได้ ซึ่งหากเป็นการบอกทิศทางของตัวผู้พูดแล้วความหมายของคำกริยา *เอา* จะเกิดการ เปลี่ยนแปลงขึ้นมา จากเหตุการณ์ของการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” กลายมาเป็น เหตุการณ์ของการ “พกพา” ซึ่งเป็นอีกความหมายหนึ่งที่นักภาษาศาสตร์มักจะกล่าวถึงเมื่อ กล่าวถึงความหมายของคำว่า *เอา* ลักษณะความกำกวมดังกล่าวนี้สามารถทดสอบได้โดยการใช้ คำบอกการณลักษณะ *กำลัง* เช่น

4) *ญ. กำลังเอาเหรียญบาทออกมา*

ญ. กำลังเอาเหรียญบาทมา

5) *ง. กำลังเอาเครื่องเกมลงมา*

จ. กำลังเอาเครื่องเกมมา

ในตัวอย่างที่ 4) ก. และ 5) ง. นั้น ประธาน (ผู้กระทำ) กำลังกระทำการหยิบชวยคว้าเอาวัตถุ เป้าหมายออกมาจากตำแหน่งเดิม ดังนั้นสิ่งที่กำลังเคลื่อนที่อยู่ขณะนั้นคือมือของผู้พูดและตัว วัตถุเป้าหมาย ในขณะเดียวกันนั่นเองตัวอย่างประโยคที่ 4) ก. และ 5) จ. สิ่งที่กำลังเคลื่อนที่อยู่ สามารถเป็นได้ทั้งมือของผู้พูดและวัตถุเป้าหมายดังในตัวอย่างก่อนหน้า และยังเป็นได้ทั้งการ เคลื่อนที่ของตัวผู้พูดเองได้อีกด้วย ซึ่งหากเป็นในกรณีหลังนี้แล้วเท่ากับว่า คำกริยาบอกทิศทาง *ไป* และ *มา* นั้น ไม่ได้แสดงถึงเหตุการณ์การเคลื่อนที่ของวัตถุเป้าหมายแต่อย่างใดแต่กลับเป็นการ บอกทิศทางของการเคลื่อนที่ของตัวผู้พูดเอง

มโนทัศน์ของการ “พกพา” และการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” นั้นจัดว่าเป็นมโน ทัศน์ที่มีความใกล้เคียงกันค่อนข้างมาก ทั้งนี้ในเหตุการณ์ของการพกพาบางสิ่งบางอย่างไปยัง สถานที่ใดสถานที่หนึ่งนั้น เราสามารถอนุมานได้ว่าประธานหรือผู้พูดได้ทำการ “หยิบชวย” คว้าเอา สิ่งนั้นมาไว้กับตัวเองอยู่ก่อนแล้ว ตัวอย่างประโยค จ. ด้านบนนั้นสามารถถูกตีความว่าเป็น ประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์ก็ได้ โดยประธานได้กระทำการ “หยิบ ชวย” คว้า *เครื่องเกม* หรือ *เหรียญบาท* เสร็จเรียบร้อยแล้วก่อน จากนั้นจึงค่อยทำการเคลื่อนย้าย ตัวเองมายังอีกสถานที่หนึ่งก็เป็นได้พร้อมทั้งวัตถุเป้าหมายอีกที

ในความหมายพื้นฐานของคำว่า *เอา* จะเห็นได้ว่าบ่อยครั้งที่คำกริยาคำนี้นักจะปรากฏ นำหน้าคำกริยาบอกทิศทาง *ไป* และ *มา* และตามด้วยคำว่า *ด้วย* ดังเช่นในผังภูมิแสดงโครงสร้าง ในแบบที่ (2) (ดูหน้า 29 ประกอบ)

- 6) ก็คราวนี้เขาเอาถุงกอล์ฟไปด้วย
- 7) ตุ๊กตาเคิร์กชื่อ บีบี ครับ เคิร์กติดมากไปไหนก็เอาไปด้วย
- 8) คราวหน้าเห็นจะต้องเอาแปรังสีฟันมาด้วย

ความหมายของคำกริยา *เอา* ในโครงสร้างดังกล่าวจะคล้ายกับความหมายของคำกริยา *พก* หรือ *พกพา* ทำให้นักภาษาศาสตร์บางรายวิเคราะห์ว่า ความหมายของการ *พกพา* นั้นถือเป็น ความหมายหนึ่งของคำๆ นี้ ซึ่งหากวิเคราะห์ถึงความหมายของการ *พกพา* แล้ว จะเห็นได้ว่าการกระทำดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยเหตุการณ์ของการ *เอา* อยู่ด้วย อย่างไรก็ตามในตัวอย่าง ประโยคที่ 6) จนถึงตัวอย่างที่ 8) คำกริยาบอกทิศทาง *ไป* และ *มา* นั้นจะมีความหมายแตกต่าง จากตัวอย่างประโยคที่ 1) จนถึง 3) กล่าวคือ ในตัวอย่างที่ 6) ถึง 8) นั้น คำกริยาบอกทิศทาง ทั้งสองคำแสดงการเคลื่อนที่ของตัวประธานเองเท่านั้น ในขณะที่ในตัวอย่างที่ 1) จนถึง 3) นั้นเป็น การแสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ของวัตถุเป้าหมาย สังเกตได้จากคำว่า *ด้วย* ที่มีความหมายแสดงถึง การกระทำที่เกิดขึ้น “พร้อมๆ กัน” ของคำนามทั้งสองตัว ซึ่งการกระทำพร้อมๆ กันในที่นี้ก็คือการ ย้ายตำแหน่งของตัวเองหรือการเคลื่อนที่นั่นเอง

หากทดสอบแทนคำกริยา *เอา* ด้วยคำกริยา *พก* หรือ *พกพา* ดังเช่นในตัวอย่างประโยค ก. แล้ว ความหมายของประโยคจะแตกต่างออกไปจากเดิมเล็กน้อย ทั้งนี้เพราะความหมายของคำกริยา *พก* นั้นจะแสดงเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียว แต่หากเป็นคำว่า *เอา* แล้ว จะเป็นการแสดงเหตุการณ์ที่เกิดต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์แทน ได้แก่ เหตุการณ์ของการ *เอา* หรือการ “หยิบฉวย” กับเหตุการณ์ของการเคลื่อนย้ายที่ของตัวประธานเอง แต่เหตุการณ์ทั้งสองเหตุการณ์นั้นถือได้ว่ามีความต่อเนื่องและความใกล้ชิดกันเป็นอย่างมากจนอาจจะไม่สามารถแยกเหตุการณ์ทั้งสองออกจากกันได้ จึงทำให้ดูเหมือนเป็นเหตุการณ์เดียวกันไป ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นคุณลักษณะพิเศษที่พบได้ในคำกริยา *เอา* สังเกตได้จากตัวอย่างประโยค ข. เช่น

6) ก. ก็คราวนี้เขาพกถุงกอล์ฟไปด้วย

ข. ก็คราวนี้เขากำลังเอาถุงกอล์ฟไปด้วย

ประโยค ข. นี้สามารถถูกตีความได้ว่า สิ่งที่ประธานกำลังกระทำอยู่ในขณะนั้นก็คือการ “เคลื่อนย้ายตำแหน่ง” ของตนเองไปอีกที่หนึ่งทั้งที่ครอบครองหรือ “ถือ” วัตถุเป้าหมาย *ถุงกอล์ฟ* ไว้กับตัวอยู่ก่อนแล้ว หรือจะถูกตีความได้ว่า ในขณะที่ช่วงเวลาดังกล่าวนี้เอง ประธานกำลังทำการกระทำ “หยิบฉวย” เพื่อที่จะครอบครองวัตถุเป้าหมายอยู่ก็ได้ ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความแนบแน่นของเหตุการณ์ทั้งสองเหตุการณ์ เพราะฉะนั้นแล้วเมื่อทำการทดสอบกับคำแสดงการณลักษณะหรือส่วนขยายแสดงเวลาต่างๆ แล้ว ส่วนขยายดังกล่าวนี้จะขยายเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันอย่างแนบแน่นทั้งสองเหตุการณ์ไปด้วยพร้อมกันประหนึ่งเป็นเหตุการณ์เดียว นอกจากนั้นแล้วยังไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำขยายแสดงจุดของเวลาได้

6) *ค. ก็คราวนี้เขาเอาถุงกอล์ฟไปด้วยอย่างช้าๆ

*ง. ก็คราวนี้เขาเอาถุงกอล์ฟไปด้วยภายใน 3 ชั่วโมง

จากตัวอย่างข้อมูลในงานชิ้นนี้ คำว่า *เอา* ในผังภูมิแสดงโครงสร้างที่ (2) นี้มักจะปรากฏกับคำนามที่เป็นสิ่งมีชีวิตได้อีกด้วย

7) ฉันต้องไปอยู่กับแม่ เอาลูกเอาเมียไปด้วย

8) คุณพุ่มไปโรงเรียนก็ต้องเอาพี่เลี้ยงไปด้วย

ในกรณีที่นามวลีกรรมของคำกริยา *เอา* เป็นสิ่งมีชีวิตดังเช่นในตัวอย่างด้านบนแล้ว เหตุการณ์ของการ *เอา* นั้นจะมีลักษณะคล้ายกับเหตุการณ์ของการ *พกพา* มากขึ้นไปอีก แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความหมายของคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างดังกล่าวยังคงมีความหมายแสดงการ “นำวัตถุเป้าหมาย มาไว้กับตัว” และแสดงเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกันอยู่ เพียงแต่เหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันนั้นมี

ความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นจนดูเหมือนเป็นเหตุการณ์เดียวกันเท่านั้น ซึ่งกรณีที่น่ามวลิกรรมมีลักษณะเป็นสิ่งมีชีวิตนี้ แสดงให้เห็นถึงระดับของความเป็นต้นแบบของวัตถุเป้าหมายที่ลดลงมาจากตัวอย่างต่างๆ ที่ผ่านมา

3.1.2 ความเป็นต้นแบบของคำว่า เหา และวัตถุเป้าหมาย

ในแนวคิดของอรรถศาสตร์ปริชานนั้น มโนทัศน์ของคำว่า “ต้นแบบ” (prototype) เป็นมโนทัศน์อย่างหนึ่งที่นักภาษาศาสตร์ในสาขาที่ต่างก็ให้ความสนใจเป็นอย่างมากในช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดหมวดหมู่/การจัดประเภท (categorization) โดยสมาชิกที่เป็นต้นแบบนั้นจะถือว่าเป็นจุดศูนย์กลางในความคิดของมนุษย์และเหมาะสมนำไปใช้เป็นตัวอย่างได้ดีกว่าสมาชิกแบบอื่นๆ ซึ่งสมาชิกใดที่เทียบกับต้นแบบแล้วมีระดับความเป็นสมาชิกน้อยกว่าสมาชิกนั้น จะถูกเรียกว่าเป็นสมาชิกชายขอบ (peripheral member) จอห์น เทย์เลอร์ (Taylor, 1995: 99) ได้กล่าวเอาไว้ว่า ประเภทของคำส่วนใหญ่ในภาษานั้นจะแสดงโครงสร้างความหมายออกมาในแบบที่ความหมายศูนย์กลางเป็นแบบ พหุศูนย์กลาง (polycentric) มากกว่าแบบ ศูนย์กลางเดียว (monocentric) กล่าวคือ ภายในคำๆ หนึ่ง ความหมายที่มีความเป็นต้นแบบคล้ายๆ กันจะเชื่อมโยงเข้าด้วยกันผ่านทางกระบวนการเชื่อมโยงความหมายที่เรียกว่า “ความคล้ายคลึงแบบครอบครัว” (family resemblance) เช่นเดียวกันกับในกรณีของคำว่า เหา ในงานวิจัยชิ้นนี้ ภายในความหมายที่เป็นความหมายพื้นฐานหรือความหมาย “การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” นั้น จะประกอบไปด้วยความหมายที่เป็นต้นแบบมากกว่าและความหมายที่เป็นต้นแบบน้อยกว่า ซึ่งความหมายที่มีความเป็นต้นแบบมากกว่านั้นจะหมายถึงเหตุการณ์ที่มีความเป็นรูปธรรมสูงกว่าเหตุการณ์อื่นๆ เพราะฉะนั้นเราจึงสามารถบอกได้ว่า ความหมายของ เหา ในตัวอย่างที่ 1) ถึง 3) นั้นเป็นความหมายเดียวกันแต่อาจจะต่างกันในระดับของความเป็นต้นแบบ ความหมายของ “การหยิบฉวย” ใน 1) และ 2) ซึ่งมีความเป็นรูปธรรมสูงกว่าความหมายของ เหา ในตัวอย่างที่ 3) เพราะแสดงถึงการกระทำทางกายภาพที่สามารถระบุภาพของกรอบเหตุการณ์ได้นั่นเอง

สิ่งที่ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของระดับความเป็นต้นแบบในคำกริยา เหา ก็คือ ลักษณะของค่านามที่เป็นวัตถุเป้าหมายของคำกริยาคำนั้น กล่าวคือ ระหว่างค่านามที่เป็นวัตถุเป้าหมายด้วยกันเองก็จะมีระดับของความเป็นต้นแบบที่ไม่เท่ากัน เกณฑ์ในการตัดสินความเป็นต้นแบบของวัตถุเป้าหมายของกริยา เหา ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในงานชิ้นนี้มีอยู่ด้วยกัน 4 เกณฑ์ อันได้แก่

1. เป็นสิ่งไม่มีชีวิต
2. เป็นรูปธรรมจับต้องได้
3. เคลื่อนย้ายได้
4. ขนาดที่เล็กพอที่จะหยิบได้ด้วยมือข้างเดียว

ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า หากวัตถุเป้าหมายไม่ได้เป็นไปตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งหรือทั้งหมดแล้ว จะหมายความว่าวัตถุเป้าหมายดังกล่าวนั้นจะไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยา *เอา* ได้เลยเสียทีเดียว เพียงแต่คำนามที่เป็นไปตามเกณฑ์ครบหมดจะนำไปสู่เหตุการณ์ของคำกริยา *เอา* ที่มีความเป็นต้นแบบได้มากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น คำนาม *นามบัตร* ในตัวอย่างที่ 1) ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิตที่จับต้องได้ เคลื่อนย้ายได้ และใช้มือหยิบคว้าเอาไว้ได้ ทำให้คำกริยา *เอา* ในตัวอย่างดังกล่าวนั้นมีความเป็นต้นแบบสูงกว่าในอีกสองตัวอย่างจึงใกล้เคียงกับเหตุการณ์ของการใช้มือ "หยิบฉวย" มากกว่า ในขณะที่คำนามที่เป็นวัตถุเป้าหมายของ *เอา* ในตัวอย่างที่ 2) หรือคำว่า *ลิง* นั้น ถึงแม้จะหมายถึงวัตถุที่เป็นสิ่งที่มีชีวิต เป็นสิ่งรูปธรรมจับต้องได้ เคลื่อนย้ายได้ แต่ก็ไม่ได้มีขนาดเล็กมากพอที่จะใช้มือข้างเดียวจับ ส่งผลให้เหตุการณ์ของการ *เอา* ในประโยคที่ 2) จึงมีภาพของการใช้มือ "หยิบฉวย" ที่ชัดเจนน้อยกว่า เป็นเหตุการณ์ที่ผู้กระทำต้องใช้มือสองมือและไม่สามารถคว้าเอา *ลิง* มาไว้ในมือของตนเองได้แต่ก็ยังคงเป็นการเคลื่อนย้ายตำแหน่งของคำนามที่เป็นวัตถุเป้าหมายดังกล่าวอยู่ดี ในส่วนของตัวอย่างที่ 3) นั้น คำนาม *กำไร* มีความเป็นรูปธรรมที่ต่ำ ถึงจะเคลื่อนย้ายได้ก็ตามแต่ก็เป็นการเคลื่อนย้ายในทางปริชานหรือในทางความคิด เพราะฉะนั้นแล้ว *เอา* ในตัวอย่างประโยคดังกล่าวจึงไม่มีภาพของการใช้มือ "หยิบฉวย" แต่อย่างใด แต่ทว่าคำว่า *เอา* ในทั้งสามประโยคนั้นยังคงมีความหมายร่วมกันก็คือ ความหมายของการ "ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกความหมายดังกล่าวให้เป็นความหมายพื้นฐานหรือความหมายแก่นมากกว่าที่จะเป็นความหมายของการใช้มือ "หยิบฉวย"

หากคำนามที่เป็นวัตถุเป้าหมายของคำกริยา *เอา* ปรากฏเป็นคำนามที่หมายถึงสิ่งมีชีวิตแล้ว ระดับความเป็นต้นแบบของความหมายของคำว่า *เอา* นั้นจะขึ้นอยู่กับขนาดของวัตถุเป้าหมายนั้น ดังเช่นตัวอย่างประโยคที่ 9)

9) *เอาเต่าตัวนั้นขึ้นมาจากบ่อที่*

ในประโยคตัวอย่างที่ 9) นั้น คำนามวัตถุเป้าหมาย *เต่า* คือสิ่งมีชีวิตซึ่งมีขนาดเล็กมากพอที่จะใช้มือทำการหยิบฉวยเอาไว้ได้ ดังนั้นเหตุการณ์ที่แสดงโดยคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างดังกล่าวจะมีลักษณะที่คล้ายกันกับเหตุการณ์ที่แสดงในฉากพื้นฐานของเหตุการณ์ของคำๆ นี้ หากทดลองแทน

คำนาม *เต่า* ด้วยคำนามที่หมายถึงสิ่งมีชีวิตขนาดใหญ่มากเกินจะคว่ำแล้ว เช่น คำนาม *ช้าง* ในตัวอย่าง 10) ก.

10) ก. *เอาช้างตัวนั้นขึ้นมาจากบ่อที่*

ภาพเหตุการณ์ของการ *เอา* ก็จะเปลี่ยนไปทันที จากที่เป็นเหตุการณ์ที่ผู้กระทำได้ใช้มือเพียงข้างเดียวหยิบ *เต่า* ขึ้นมานั้น ได้เปลี่ยนไปเป็นการใช้อุปกรณ์ขนาดใหญ่เช่น *เครน* มาทำการยก *ช้าง* ให้เกิดการย้ายตำแหน่งจากตำแหน่งเดิม *ในบ่อ* ให้ไปสู่ตำแหน่งใหม่ (นอกบ่อ) นอกจากนี้แล้วเราสามารถใช้กระบวนการอุปลักษณ์มาใช้ประกอบการอธิบายตัวอย่างประโยคที่ 10) ก. ได้ ทั้งนี้ผู้กระทำได้ทำการเปรียบเทียบ *เต่า* ในประโยคดังกล่าวให้เป็นเสมือนสิ่งของที่ไม่มีชีวิตขนาดเล็กอย่างอื่นนั่นเอง

ไม่เพียงเฉพาะคำนามที่เป็นกรรมของคำกริยา *เอา* เท่านั้น คำนามที่เป็นผู้กระทำหรือเป็นประธานของคำกริยา *เอา* ด้วยก็สามารถหมายถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตและสามารถอธิบายได้ด้วยกระบวนการอุปลักษณ์ เช่น

11) *ยาบ้า เฮโรอีน ได้เอาจิตวิญญาณของความเป็นพ่อไปจากครอบครัวเสียสิ้น*

12) *โรงพยาบาลผุดขึ้นเป็นดอกเห็ด...ถ้าไม่เจ๊งก็ต้องเอา (เงิน) จากชาวบ้าน*

ตัวอย่างประโยคทั้งสองประโยคนั้น แสดงให้เห็นว่าประธานหรือผู้กระทำกริยา *เอา* นั้น ไม่จำเป็นต้องปรากฏรูปภาษาออกมาเป็นสิ่งมีชีวิตเพียงอย่างเดียวเท่านั้น การที่คำนาม *ยาบ้า เฮโรอีน* ในตัวอย่างที่ 11) กับคำนาม *โรงพยาบาล* ใน 12) สามารถใช้ร่วมกับคำกริยา *เอา* ได้ นั้นเป็นเพราะว่าผู้ใช้ภาษาไทยได้ใช้กระบวนการทางปริชานเข้ามามีส่วนร่วมช่วย ทั้งนี้คำนามทั้งสองตัวนั้นจะได้รับคุณสมบัติของสิ่งมีชีวิตหรือการเป็นผู้กระทำได้ จะต้องอาศัยกระบวนการอุปลักษณ์และนามนัยเข้ามาช่วย โดยที่ในตัวอย่างที่ 11) นั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงการอุปลักษณ์ ซึ่งผู้พูดได้เปรียบสิ่งไม่มีชีวิต (แควดวงแหล่งกำเนิด (source domain)) ให้เป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนมนุษย์ (แควดวงเป้าหมาย (target domain)) ในขณะที่ตัวอย่างที่ 12) เป็นการใช้กระบวนการนามนัยเข้ามาอธิบาย ทั้งนี้โดยปกติแล้วการนามนัยจะเป็นการนำเอาส่วนย่อยมาแทนความหมายของส่วนใหญ่ คำนาม *โรงพยาบาล* ใน 12) จึงไม่ได้หมายถึงโรงพยาบาลที่เป็นสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างแต่อย่างใด แต่กลับใช้แทน “บุคลากร” ที่ทำหน้าที่บริหารโรงพยาบาลดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุว่าทำไมคำนาม *โรงพยาบาล* ถึงปรากฏร่วมกับคำกริยา *เอา* ได้ อย่างไรก็ตามทั้งประโยคตัวอย่างที่ 11) และ 12) นั้นต่างก็มีคำกริยา *เอา* ในความหมายที่เป็นความหมายพื้นฐาน “การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” ด้วยเช่นกันถึงแม้จะแตกต่างกันในเรื่องของระดับความเป็นต้นแบบของคำกริยาตัวนี้ก็ตาม

3.1.3 มโนทัศน์ของการ "ครอบครอง" ในคำว่า *เอา*

ในเหตุการณ์ของคำกริยา *เอา* นั้น นอกจากวัตถุเป้าหมายจะเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งแล้ว นั้น ผลที่ตามมาอีกอย่างของเหตุการณ์ของการ *เอา* นั่นก็คือ การที่ผู้กระทำได้ครอบครองวัตถุเป้าหมาย (posses) กล่าวคือ คำกริยา *เอา* สามารถแสดงนัยได้ว่าผู้กระทำ "การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" นั้น นอกจากจะย้ายตำแหน่งวัตถุเป้าหมายแล้วยังเป็น "การนำสิ่งดังกล่าวมาไว้ในครอบครองของตนเอง" ได้อีกด้วย ดังเช่นตัวอย่างประโยคที่ 13) และ 14)

13) (ต้นไม้)..อาหารก็เอาจากอากาศ

14) ที่ถูกๆ ไม่มีชุมชน คุณก็เอาไปสิ

นอกจากคำนามที่หมายถึงวัตถุเป้าหมายอย่าง *อาหาร* และ *ที่* (ที่ดิน) ในตัวอย่างประโยคด้านบน จะเกิดการเปลี่ยนตำแหน่งหลังจากการเกิดเหตุการณ์ของการ *เอา* แล้วนั้น สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอีกอย่างก็คือการที่ประธานหรือผู้กระทำ *ต้นไม้* และ *คุณ* ได้ครอบครอง *อาหาร* และ *ที่* ตามลำดับ ก่อนที่ผู้กระทำจะทำอาการ *เอา* ในตัวอย่างทั้งสองนั้น ต่างก็ไม่ได้ "มี" วัตถุเป้าหมายดังกล่าว ด้วยกันทั้งคู่ ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์ของการ *เอา* เสร็จแล้ว การที่วัตถุเป้าหมายย้ายตำแหน่งเข้ามาอยู่ที่ตัวผู้กระทำยังสามารถบ่งบอกเป็นนัย (imply) ได้ด้วยว่าผู้กระทำได้ "มี" วัตถุเป้าหมายอยู่กับตัวแล้ว จากตัวอย่างด้านบนจะเห็นได้ว่า ถึงแม้ความหมายของคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างประโยคทั้งสองจะยังคงมีความหมายพื้นฐานเหมือนกันกับตัวอย่างอื่นๆ ที่ผ่านมา แต่การที่มโนทัศน์ของการครอบครองเกิดความเด่นชัดขึ้นมาได้นั้นเป็นผลมาจากการที่คำนามที่หมายถึงวัตถุเป้าหมายมีลักษณะของสิ่งที่เป็นรูปธรรมน้อย ภาพเหตุการณ์ของการใช้มือหยิบฉวยจึงแสดงออกมาได้ไม่เด่นชัดนัก ความหมายของคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างทั้งสองจึงเน้นไปในเรื่องของ การครอบครอง และความเป็นเจ้าของมากกว่า

มโนทัศน์ของการครอบครองหรือการเป็นเจ้าของนั้นเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกันกับความหมายของคำว่า *เอา* มากในระดับหนึ่ง โดยที่ เบิร์น ไฮน์ (Heine, 1997: 38) ได้สรุปเอาไว้ว่า มโนทัศน์ในเรื่องของการครอบครองนั้นเป็นมโนทัศน์ที่มีความเป็นนามธรรมสูงมาก ซึ่งการแสดงมโนทัศน์ในเรื่องดังกล่าวออกมาทางภาษาได้นั้นจำเป็นที่จะต้องอาศัยมโนทัศน์ที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่า ซึ่งมโนทัศน์ที่เป็นรูปธรรมนั้นจะเกี่ยวกับเรื่องของการประสบการณ์จริงที่ผู้พูดได้ประสบมา มโนทัศน์ที่จะเชื่อมโยงไปสู่เรื่องของการครอบครองนั้นมีอยู่หลายปัจจัย ซึ่งหนึ่งในปัจจัยเหล่านั้นก็คือเรื่องของการกระทำ (action) ให้ได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของวัตถุเป้าหมายนั้นๆ และ คำกริยาที่มีลักษณะของการกระทำให้ได้มาซึ่งการครอบครองตัวหนึ่งก็คือ คำกริยา *take* ที่มี

ความหมายคล้ายกับคำว่า *เอา* ในภาษาไทย โดย ไฮเน ได้สรุปเอาไว้ในรูปของวลีด้านล่างซึ่งเป็นข้อสรุปที่ได้มาจากการวิเคราะห์ลักษณะของคำกริยาในภาษาต่างๆ

X takes Y > X has, owns Y

(Heine, 1997: 47)

กล่าวคือ ผลของการกระทำ *take* ก็คือการทำผู้กระทำ (X) ได้ครอบครองหรือเป็นเจ้าของ วัตถุเป้าหมาย (Y) ด้วยเหตุนี้ในบางภาษาจึงมีการใช้คำกริยาที่มีความหมายคล้าย *take* หรือ *เอา* มาใช้แทนความหมายของการ “มี” ยกตัวอย่างเช่น ภาษาโปรตุเกส ที่มีการใช้คำกริยา *tem* ‘take’ แทนความหมายของการ “มี” หรือคำกริยา ‘*uu* take’ ในภาษานามา (Nama) ในกลุ่มภาษาโคอิซาน (Khoisan) เป็นต้น

15) Portuguese

<i>o</i>	<i>menimo</i>	<i>tem</i>	<i>fome</i>
<i>The</i>	<i>child</i>	<i>take/have</i>	<i>hunger</i>

'The child is hungry.'

(Heine, 1997: 47)

16) Nama

<i>kxoe.</i>	<i>P</i>	<i>ke</i>	<i>'auto.sa</i>	<i>'uu</i>	<i>háá.</i>
<i>Person.M</i>	<i>TOP</i>	<i>car.F</i>	<i>take</i>	<i>PERF</i>	

'The man has the car.'

(Heine, 1997: 47)

กิวอน (Givón, 1984:103 อ้างถึงใน Heine, 1997:47) กล่าวเอาไว้ว่า โดยทั่วไปแล้ว คำกริยาที่มีความหมายว่า “มี” หรือ “have” นั้นจะมีแนวโน้มที่จะเกิดมาจากระบวนการของการจางลงทางความหมาย (semantic bleaching) ของคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำว่า *get*, *grab* และ *take* ซึ่งส่วนที่ได้จางหายไปนั้นคือส่วนของกระบวนการที่เป็น “การกระทำ” ให้ได้มาซึ่งการครอบครอง และลงเหลือเอาไว้เพียงส่วนที่เป็น “ผลลัพธ์ (ที่ได้มาจากการแสดงนัย)” จากการกระทำดังกล่าว หรืออีกความหมายหนึ่งก็คือเหลือเอาไว้เพียงส่วนที่เป็น “การครอบครอง” นั่นเอง ซึ่งนอกจากคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำกริยา *take* แล้วกลุ่มคำกริยาที่มีแนวโน้มดังกล่าว ยังรวมไปถึงคำกริยาที่มีความหมายคล้ายกับคำกริยา *seize*, *grab*, *catch* หรือคำกริยาที่ไม่ได้มีลักษณะเป็นพลวัต (แสดงให้เห็นถึงการกระทำ) อาทิ *hold*, *carry*, *find*, *obtain*, *acquire* เป็นต้น แนวความคิดดังกล่าวนี้ยังไปสอดคล้องกับแนวความคิดของ ลอร์ด (Lord, อ้างแล้ว) ที่เชื่อว่า ในทางอรรถศาสตร์แล้วการกระทำ *เอา* หรือ “การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” จะส่งผลให้ผู้กระทำได้ครอบครองหรือเป็นเจ้าของวัตถุที่ว่าด้วยเช่นกัน

ในส่วนของภาษาไทย การที่คำกริยาหลักในประโยคเป็นคำว่า *เอา* นั้น ทำให้ผู้ฟังสามารถทำความเข้าใจได้ว่าผลลัพธ์ของการกระทำจากคำกริยาดังกล่าวส่งผลให้ผู้กระทำได้ครอบครองวัตถุที่เป็นเป้าหมายของการ *เอา* ดังเช่นในตัวอย่างที่ 15) และ 16) ทั้งนี้หากวัตถุเป้าหมายในประโยคมีความเป็นต้นแบบสูงหรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นวัตถุที่จับต้องได้ มีขนาดเล็ก และเคลื่อนย้ายด้วยมือได้ ผลที่ตามมาคือเหตุการณ์ของการ *เอา* จะเปรียบได้กับการใช้มือ “หยิบฉวย” และมโนทัศน์ของการครอบครองจะสะท้อนออกมาทางการ “ถือ” หรือ “มี” วัตถุเป้าหมายนั้นอยู่กับตัว (อาจจะกำเอาไว้ในมือผู้พูดเองก็เป็นได้) ดังเช่น

17) แดงออกไปข้างนอก *เอา*หนังสือพิมพ์ที่หน้าบ้าน

18) ช่วย*เอา*ไม้แขวนเสื้อไปที่

จากตัวอย่างประโยคทั้งสอง รูปภาษาไม่ได้แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์หลังจากการกระทำ *เอา* ออกมาอย่างชัดเจน (ไม่ได้แสดงเหตุการณ์ที่เกิดตามหลังการ *เอา*) แต่ตามแนวความคิดของ กิวอนแล้ว คำกริยา *เอา* ในประโยคทำให้เราสามารถเข้าใจได้ว่าหลังจากเหตุการณ์ของคำกริยาตัวนี้แล้ว แดง ในตัวอย่างที่ 17) กำลัง “ถือ” หนังสือพิมพ์ อยู่ เช่นเดียวกันกับที่ ผู้ฟัง (ละเอาไว้) ในตัวอย่างที่ 18) กำลัง “ถือ” ไม้แขวนเสื้อ อยู่ เพราะฉะนั้นคำว่า *เอา* ในความหมายพื้นฐานนี้สามารถถอดความหมายได้ว่าผู้กระทำได้ “ครอบครอง” หรือ “มี” วัตถุเป้าหมายดังกล่าวอยู่กับตัวนั่นเอง ทั้งนี้ตามแนวความคิดของ ไฮน์ แล้วยังมีกลุ่มคำกริยาอีกประเภทที่ไม่ได้แสดงถึงความเป็นพลวัตแต่ยังคงส่งผลให้ผู้กระทำได้ครอบครองวัตถุเป้าหมายอยู่ ในภาษานั้นคำกริยาที่เด่นชัดที่สุดกลุ่มนี้ก็คือคำกริยา *ได้* เช่น

19) ก. *เขาได้*ขนมมาจากเธอ

ข. *เขาเอา*ขนมมาจากเธอ

ค. *เขามี*ขนม

ประโยคตัวอย่างที่ 19) ก. และ ข. ต่างก็ถอดความหมาย (entail) ได้เป็นประโยค ค. ด้วยกันทั้งคู่ แต่ความแตกต่างกันของสองตัวอย่างนี้ก็คือ ความเป็นพลวัตในแนวคิดของ ไฮน์ หรือ “ความเป็นผู้กระทำ” (agentivity) ของ เอนฟิลด์ (Enfield, อ้างแล้ว) ภายในคำกริยา *เอา* และ *ได้* นั่นเอง ถึงแม้ว่าทั้งคำกริยา *เอา* และ *ได้* จากตัวอย่างที่ 19) จะเป็นคำสรรกรมกริยาที่สามารถแสดงนัยถึงการครอบครองได้เช่นเดียวกันก็ตาม แต่คำกริยา *ได้* นั้นก็ไม่ได้แสดงความหมายว่า เหตุการณ์ของคำๆ นี้ ถูกควบคุมโดยผู้กระทำหรือประธานของประโยคแต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากคำกริยา *เอา* ที่ผู้กระทำกร *เอา* นั้นเป็นผู้ควบคุมเหตุการณ์ทั้งหมดไว้ ดังนั้นแล้วประโยคตัวอย่างที่ 19) ก. จึงสามารถมีคู่ประโยคเปรียบเทียบได้เหมือนในตัวอย่างที่ 19) ง.

19) ง. เธอให้ขนมแก่เขา

ในขณะที่ประโยคใน 19) ก. นั้นสามารถถอดความหมายได้เป็นประโยคใน 19) ง. ได้ แต่ประโยคใน 19) ข. กลับไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้เป็นเพราะในประโยคตัวอย่างที่ 19) ง. นั้น ผู้ที่เป็นผู้ควบคุมการกระทำของคำกริยาไม่ได้หมายถึงคำสรรพนามนาม *เขา* แต่กลับเป็นคำสรรพนาม *เธอ* จึงแสดงให้เห็นว่า คำกริยา *เอา* นั้น เป็นคำกริยาที่แสดงถึงความเป็นผู้กระทำของประธานในประโยค นอกจากนี้แล้ว เรายังสามารถทดสอบลักษณะดังกล่าวได้จากการเติมคำขยายกริยา *พยายาม* ไว้ด้านหน้าคำกริยา เช่น

19) จ. เขาพยายามเอาขนมมาจากเธอ

*ข. เขาพยายามได้ขนมมาจากเธอ

คำขยายกริยา *พยายาม* ในตัวอย่างนั้น แสดงให้เห็นถึง "ความตั้งใจ" หรือ "เจตนา" ที่จะเป็นผู้กระทำกริยาในประโยค ซึ่งเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของลักษณะ "ความเป็นผู้กระทำ" จึงสามารถปรากฏหน้าคำกริยา *เอา* ได้ดังในตัวอย่างที่ 19) จ. ในขณะที่คำกริยา *ได้* ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้กระทำหรือผู้ควบคุมการกระทำ ดังนั้นจึงไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำขยาย *พยายาม* ได้ ดังเช่นในตัวอย่างประโยคที่ 19) ข. เป็นต้น

การจะทำความเข้าใจลักษณะของความหมายที่แตกต่างกันออกไปในคำหลายความหมายนั้น สิ่งหนึ่งที่แตกต่างกันออกไปและทำให้ความแตกต่างชัดเจนโดดเด่นขึ้นมา นั่นก็คือคุณสมบัติในเรื่องของความหมายในส่วนของการณ์ลักษณะประจำคำ ซึ่งความหมายของ "การย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" ซึ่งเป็นความหมายพื้นฐานนั้น คำกริยา *เอา* จะมีฐานะเป็น สกรรมกริยาแสดงการณ์ก่อผล (accomplishment) ตามแนวความคิดที่เป็นพื้นฐานมาจากแนวคิดของทฤษฎีไวยากรณ์บทบาทและอ้างอิง (Role and Reference grammar) (คเชนทร์, 2549: 29) โดยที่การณ์ก่อผลนั้นจะหมายถึง เหตุการณ์ในแบบพลวัตที่กินเวลาและมีขอบเขตของเวลา เพราะฉะนั้นแล้วคำกริยาที่แสดงการณ์ก่อผลจึงสามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายที่ใช้แสดงอัตราความเร็ว/ช้าของการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้แล้วการณ์ก่อผลเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแบบกินเวลา และมีขอบเขตเวลาจึงสามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายแสดงจุดของเวลาและระยะเวลาได้อีกด้วย เช่น

20) ก. (ใจร) เลยเอาทรัพย์สินทั้งหมดจากในลิ้นชักเมื่อสบโอกาส

ข. (ใจร) เลยเอาทรัพย์สินทั้งหมดจากในลิ้นชักอย่างช้าๆ

ค. (ใจร) เลยเอาทรัพย์สินทั้งหมดจากในลิ้นชักภายใน 3 ชั่วโมง

ง. (ใจร) เลยเอาทรัพย์สินทั้งหมดจากในลิ้นชักเมื่อตอน 10 โมง

ตัวอย่างประโยคที่ 20) ก. นั้น อนุประโยค เมื่อสบโอกาส นั้นได้แสดงส่วนขยายแสดงจุดของเวลา ในขณะที่ 20) ข. แสดงให้เห็นว่าคำกริยา *เขา* สามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายแสดงอัตราความซ้ำเร็วของการเปลี่ยนแปลงของการกระทำ *อย่างซ้ำๆ* ได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ตามตัวอย่างนี้จะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของตำแหน่งและความเป็นเจ้าของที่มีต่อวัตถุเป้าหมาย *ทรัพย์สิน* ส่วนประโยค ค. ส่วนขยาย *ภายใน 3 ชั่วโมง* แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาของการเกิดเหตุการณ์ของการ *เขา* และ ง. แสดงจุดของเวลาที่เกิดเหตุการณ์ของการ *เขา* นั้นเอง

โดยสรุปแล้วคำกริยา *เขา* ในความหมายพื้นฐานนี้ มีความหมายแสดงเหตุการณ์ของการกระทำ “ย้ายวัตถุเป้าหมายไว้กับตัว” ที่ผู้กระทำได้กระทำต่อวัตถุเป้าหมาย ซึ่งความหมายที่ว่านั้นจะมีความใกล้เคียงกันกับการกระทำการ “หยิบฉวย” หรือการใช้มือของประธานลงมือกระทำ การคว่ำเอาวัตถุเป้าหมายที่แน่นอนและชัดเจน ย้ายตำแหน่งของวัตถุดังกล่าวนั้นให้เข้ามาสู่ตำแหน่งของตัวประธานส่งผลให้วัตถุดังกล่าวนั้นตกอยู่ในครอบครองของประธานอีกด้วย นอกจากนั้นแล้วเหตุการณ์ของการ *เขา* นี้ยังมีรูปแบบที่ไม่แน่นอนตายตัว การจะเข้าใจเหตุการณ์ของคำกริยาตัวนี้ได้จะต้องวิเคราะห์ลักษณะความเป็นต้นแบบของคำนามที่เป็นกรรมซึ่งหมายถึงวัตถุเป้าหมายของการ *เขา* เสียก่อน

3.1.4 สถานะของคำว่า *เขา* ในหน่วยสร้างกริยาเรียง

ในทางวากยสัมพันธ์นั้น คำว่า *เขา* ในความหมายพื้นฐานสามารถปรากฏอยู่ในฐานะกรรมกริยาที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักของประโยค (ทั้งในทางโครงสร้างและทางอรรถศาสตร์) ปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกภายในหน่วยสร้างกริยาเรียง ลักษณะทางโครงสร้างที่เด่นชัดของคำนี้ก็คือ การที่ไม่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ ได้ อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีคำกริยาบอกทิศทาง (ส่วนใหญ่แล้วเป็นคำกริยา *ไป* และ *มา*) หรือบุพบทวลี *จาก* แสดงตำแหน่งเดิมของวัตถุเป้าหมายมาปรากฏตามท้าย นอกจากนั้นแล้ว ความหมายของการหยิบฉวย การครอบครอง และการต้องการที่จะได้รับวัตถุเป้าหมายนั้น มีลักษณะความสัมพันธ์กันในแนวต่อเนื่อง กล่าวคือ เราสามารถพิจารณาให้ทั้งสามความหมายเป็นเหตุการณ์ยาวๆ เหตุการณ์เดียวกันก็ได้ แต่ในระบบไวยากรณ์ของภาษานั้น คำกริยา *เขา* จะถูกขบเน้นความหมายเฉพาะเพียงบางส่วนเท่านั้นให้ออกมาเด่นชัดกว่าส่วนอื่นๆ จนกลายเป็นความหมายใหม่ไปในที่สุด

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งในการศึกษาลักษณะของคำหลายความหมายของคำว่า *เขา* ก็คือ ประเภททางไวยากรณ์ของคำว่า *เขา* นี้ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าคำว่า *เขา* มีลักษณะพิเศษทางความหมายอยู่อย่างหนึ่ง คือเมื่อปรากฏนำหน้าคำกริยาตัวอื่นๆ แล้ว จะมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับความหมายของคำกริยาดังกล่าวนั้น ผลที่ตามมาก็คือจากเดิมที่เป็นเหตุการณ์

สองเหตุการณ์เกิดต่อเนื่องกันตามลำดับเวลา ได้กลายเป็นเหตุการณ์สองเหตุการณ์ที่แนบแน่นกันจนแยกออกจากกันไม่ได้ ทำให้เกิดคำถามถึงระดับความเป็นคำกริยาภายในคำๆ นี้ขึ้นมา ประกอบกับการเปรียบเทียบคำที่มีความหมายคล้ายๆ กันในภาษาอื่น โดยเฉพาะคำว่า *bǎ* ในภาษาจีนปัจจุบัน ทำให้นักภาษาศาสตร์หลายรายมองว่า คำๆ นี้ได้ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์และให้เฉพาะความหมายทางไวยากรณ์เท่านั้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงจะทำการอภิปรายถึงสถานะของคำว่า *เอา* ในภาษาไทยปัจจุบัน

จากการสำรวจข้อมูลของการใช้คำว่า *เอา* ในภาษาไทยแล้วพบว่า คำกริยา *เอา* ที่มีความหมายพื้นฐานนั้นส่วนใหญ่แล้วปรากฏในหน่วยสร้างที่เรียกว่า "หน่วยสร้างกริยาเรียง"² มากกว่าที่จะปรากฏกับคำกริยาบอกทิศทางหรืออนุพบทวลีบอกตำแหน่งเดิมเหมือนในผังภูมิโครงสร้างที่ (1) โดยคำกริยา *เอา* นั้นมักจะปรากฏนำหน้าคำกริยาแสดงการกระทำอีกตัวหนึ่ง เช่น

- 21) *เอาก่อนกรวดไปกองที่ริมลำธาร*
- 22) *พลอยก็พอเอาขนมยัดใส่กระเป๋าได้*
- 23) *เดี๋ยวพอจะหากล่องกระดาศมา เอาเต๋าวางใส่ไว้ในกล่องนั้น*

ในตัวอย่างที่ 21) ถึง 22) นี้ คำกริยาแสดงการกระทำที่ปรากฏตามหลัง *เอา* และนามวลีกรรม ได้แก่ คำกริยา *กอง ยัด* และ *วาง* ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ระหว่างคำกริยาทั้งสองตัวนี้อาจจะมีคำกริยาบอกทิศทางหรือไม่ก็ได้ จากตัวอย่างจะสังเกตได้ว่าคำกริยาทั้งสองตัว (คำกริยา *เอา* และคำกริยาแสดงการกระทำ) มีค่านามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมตัวเดียวกัน แต่เพราะในหน่วยสร้างกริยาเรียงของภาษานั้น ในกรณีที่คำกริยามีกรรมตัวเดียวกัน ค่านามที่เป็นกรรมตัวที่สองจะไม่ถูกกล่าวซ้ำและจะถูกใส่ไว้ในฐานที่เข้าใจแทน เช่น

- 21) ก. *เอาก่อนกรวดไปกอง (ก่อนกรวด) ที่ริมลำธาร*
- 22) ก. *พลอยก็พอเอาขนมยัด (ขนม) ใส่ (ขนม) กระเป๋าได้*
- 23) ก. *เดี๋ยวพอจะหากล่องกระดาศมา เอาเต๋าวาง (เต๋าว) ใส่ (เต๋าว) ไว้ในกล่องนั้น*

ลักษณะการใช้คำกริยา *เอา* ในตัวอย่างดังกล่าวนี้เองจะไปคล้ายคลึงกับการใช้คำว่า *bǎ* ในภาษาจีนแมนดาริน ซึ่งถือว่าเป็นคำไวยากรณ์ที่ทำหน้าที่ในการบ่งชี้กรรมตรง (direct object marker) ของคำกริยาหลักในประโยค ยกตัวอย่างเช่น

² หน่วยสร้างกริยาเรียง ตามที่ปรากฏในวรรณกรรมทางภาษาศาสตร์ มักหมายถึงหน่วยสร้างที่ประกอบด้วยคำกริยาจำนวนตั้งแต่สองคำขึ้นไปเรียงกันโดยไม่มีคำเชื่อมใดๆ ปรากฏขึ้นระหว่างคำกริยาที่อยู่เรียงกันในหน่วยสร้างกริยานั้นๆ (กึ่งกาญจน์, 2549: 32)

- 24) shī jù wú rén shì yīn bǎ jiàn kàn
 poem sentence no man appreciate should hold sword see
 'since no one appreciate poetry, I should take hold of the sword to
 contemplate it.' (Lord, 1993: 115)
- 25) yu qīng bǎ tiān zhī rui-lìng yì zhēn you miao
 Yu himself take heaven POSS mandate to conquer PAR Miao
 'Yu himself took the mandate of heaven to conquer Miao.' (Lord, 1993: 115)

คำว่า *bǎ* เป็นคำที่มีนักภาษาศาสตร์ให้ความสนใจเป็นจำนวนมากไม่น้อย ซึ่งในอดีตคำๆ นี้เคยมีสถานะเป็นคำกริยาที่มีความหมาย "take hold of something" มาก่อนและมักจะปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียง แต่ในภาษาจีนแมนดารินปัจจุบัน คำๆ นี้ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักภายในประโยคได้อีกต่อไป (Post, 2007) อีกทั้งยังไม่สามารถมีคำบ่งการณลักษณะปรากฏร่วมด้วยได้ ไม่สามารถปรากฏเป็นภาคแสดงของประโยคบอกเล่า และไม่สามารถใช้ในการตอบคำถามแบบ "ใช่หรือไม่" ดังเช่นคำกริยาตัวอื่นๆ ในภาษาเดียวกัน โดย ได้เรียกสถานะของคำว่า *bǎ* ในปัจจุบันนี้ว่า เป็นคำไวยากรณ์ทำหน้าที่ในการบ่งชี้วัตถุที่ถูกควบคุมอยู่ (manipulated object marker) ซึ่งหมายความว่า คำนามที่ปรากฏเป็นกรรมของ *bǎ* นั้นจะอยู่ในการควบคุมของประธานก่อนที่จะถูกนำไปทำอย่างอื่นต่อไปลักษณะในการบ่งชี้กรรมของคำกริยาแสดงการกระทำที่ปรากฏตามหลังนี้เองยังสามารถพบได้ในภาษาทวิ (Twi) ในแถบทวีปแอฟริกาอีกด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับคำว่า *เอา* ในภาษาไทยโดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นของ โปสต์ แล้วก็จะเห็นความแตกต่างระหว่างคำสองคำนี้ กล่าวคือ คำว่า *เอา* ในภาษาไทยนั้นยังคงสามารถปรากฏเป็นคำหลักในประโยคได้อยู่ อีกทั้งยังสามารถมีคำบ่งชี้การณลักษณะเป็นของตัวเองได้ สามารถปรากฏเป็นภาคแสดงในประโยคบอกเล่า และสามารถใช้ในการตอบคำถามในแบบ "ใช่หรือไม่"³ ได้อีกด้วย

26) ก. เอาขนมยัดเยียดใส่กระเป๋า

ข. กำลังเอาขนมยัดเยียดใส่กระเป๋า

ค. จะเอาขนมยัดเยียดใส่กระเป๋าหรือไม่

- เอา

ง. เอาขนมมาจากในกระเป๋า

³ การที่คำกริยาสามารถนำมาใช้ในการตอบคำถามประเภท "ใช่หรือไม่" ได้นั้น ถือเป็นลักษณะสำคัญของภาษาตระกูลนี้

ตัวอย่าง ข. แสดงให้เห็นถึงการที่คำว่า *เขา* สามารถมีคำบ่งชี้การณลักษณะให้กับตัวเองได้ (ในที่นี้คือคำว่า *กำลัง*) ตัวอย่าง ค. แสดงการที่ผู้พูดภาษาไทยใช้คำว่า *เขา* สำหรับการตอบคำถามประเภท “ใช่หรือไม่” ในขณะที่ตัวอย่าง ง. แสดงว่าคำๆ นี้สามารถปรากฏเป็นคำหลักและเป็นภาคแสดงของประโยคบอกเล่าในภาษาไทยได้นั่นเอง

นอกจากนั้นแล้ว ในงานวิจัยของ จักซินสกี (Jagacinski, 1987) ประโยคที่มีการใช้คำว่า *bǎ* เหมือนดังในโครงสร้างประโยคที่ 24) และ 25) ด้านบนนั้น ยังสามารถสร้างคู่ประโยคเปรียบเทียบ (counterpart) ในโครงสร้างของ “คำกริยา – กรรม” ได้ด้วย เช่น

27) a. *tāmen bǎ tang chē le*

They bǎ candy eat ASP

'They ate the candies.'

b. *tāmen chē tang le*

they eat candy ASP

'They ate the candies.'

(Jagacinski, 1987: 133)

ตัวอย่างประโยค 27) a. นั้นเป็นประโยคในภาษาจีนที่มีการใช้คำว่า *bǎ* ในการบ่งชี้กรรมตรง *tang* ‘candy’ ของคำกริยาหลัก *chē* ‘eat’ ในขณะที่ประโยค b. ที่ถือเป็นคู่ประโยคเปรียบเทียบนั้น เป็นการใช้โครงสร้างที่คำกริยานำหน้ากรรมตามปกติ จากตัวอย่างด้านบนจะเห็นได้ว่า ในมุมมองของจักซินสกี นั้นประโยคทั้งสองมีความหมายที่คล้ายกัน แต่ก็มีความแตกต่างกันในเรื่องของความชี้เฉพาะเจาะจง⁴ (definiteness) ของคำนามกรรมของ *bǎ* โดยในตัวอย่าง a. นั้น คำนาม *tang* ‘candy’ หมายถึงวัตถุที่ถูกอ้างอิงแบบเจาะจงไว้แล้ว (definite reference) ซึ่ง ลี (Y.C. Li, 1974

⁴ ความชี้เฉพาะเจาะจงของคำนามที่เป็นกรรมนั้นถือเป็นคุณสมบัติสำคัญของคำนามที่เป็นกรรมของ *เขา* ด้วยเช่นกัน สังเกตได้จากตัวอย่างดังนี้

ก. *เขา* แสตมป์เก็บ

- ตีตินะ อย่าทำให้เสียละ (บริบทที่ 1)

?- ตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก (บริบทที่ 2)

ข. เก็บ แสตมป์

- ตีตินะ อย่าทำให้เสียละ (บริบทที่ 1)

- ตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก (บริบทที่ 2)

(Jagacinski, อ้างแล้ว: 127)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในตัวอย่าง ก. ที่เป็นการใช้คำว่า *เขา* นั้น คำนามที่เป็นกรรมจะต้องหมายถึงคำนามที่ถูกชี้เฉพาะเจาะจงเรียบร้อยแล้วเท่านั้นเหมือนดังในบริบทที่ 1 ซึ่งหากเป็นบริบทที่ 2 ที่คำนามไม่ได้ถูกเจาะจงแล้ว ประโยคที่ได้จะฟังดูแปร่งหู แต่ในทางกลับกัน ในตัวอย่าง ข. ที่เป็นโครงสร้างประโยคแบบคำกริยานำหน้ากรรมตามปกตินั้น บริบทที่ 2 กลับไม่ได้ฟังแปร่งหูแต่อย่างใด แสดงว่าคำนามกรรมไม่จำเป็นต้องถูกเจาะจงก็ได้

อ้างถึงใน Jagacinski, อ้างแล้ว: 36) กล่าวไว้ว่า นามวลีที่ปรากฏในหน่วยสร้าง *bǎ* (*bǎ* construction) นั้นจำเป็นที่จะต้องถูกกล่าวถึงมาก่อนหน้าแล้ว โดยอาจจะสังเกตได้จาก ความหมายของหน่วยคำอื่นๆ โดยเฉพาะคำกริยาที่ปรากฏร่วมด้วยหรือจะเป็นความเข้าใจจาก บริบทของบทสนทนาก็ตาม ลักษณะของการสร้างคู่ประโยคเปรียบเทียบในแบบของคำว่า *bǎ* นี้ พบได้ในการใช้คำว่า *เอา* ในภาษาไทยด้วยเช่นกัน ดังเช่นตัวอย่างประโยคที่ 28)

28) ก. เขาเอาข้าวเปลือกเทลงบนโต๊ะ

ข. เขาเทข้าวเปลือกลงบนโต๊ะ

(Jagacinski, 1987: 118)

ในมุมมองของ จักสินสกี นอกจากความคล้ายคลึงกันในเรื่องของการสร้างคู่ประโยค เปรียบเทียบแล้ว คำว่า *เอา* ยังมีคุณสมบัติอีกประการที่ทำให้แตกต่างออกไปจากกรรมกริยา คำ อื่นๆ ในภาษาไทย นั่นก็คือเรื่องของข้อจำกัดในการปรากฏใน คุณานุกรประโยค (relative clause) เช่น

29) ก. เขาเอาจดหมายส่งไปเมืองอังกฤษ

*ข. เขาส่งจดหมายที่เขาเอาไปเมืองอังกฤษ

30) ก. เขาเขียนจดหมายส่งไปเมืองอังกฤษ

ข. เขาส่งจดหมายที่เขาเขียนไปเมืองอังกฤษ

(Jagacinski, 1987: 121)

จากตัวอย่างด้านบนจะเห็นได้ว่า ถึงแม้คำกริยา *เอา* และ *เขียน* ต่างก็เป็นกรรมกริยาเหมือนกัน แต่คำกริยา *เอา* กลับไม่สามารถปรากฏในประโยคแบบคุณานุกรประโยคได้ แสดงให้เห็นถึงระดับ ของความเป็นคำกริยาที่ลดต่ำลงมากกว่าเดิม ซึ่งระดับความเป็นคำกริยาที่ลดลงของคำว่า *เอา* นี้ เอง ยังสะท้อนออกมาให้เห็นจากความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาแสดงการกระทำ (ซึ่ง จักสินสกี มองว่าเป็นคำกริยาหลักของประโยค) กับส่วนขยายกริยาที่ปรากฏตามหลังหน่วยสร้าง *เอา* (*?au* construction) เช่น

31) ก. เอาเสื้อซักบ่อยๆ ไม่ดีนะ สีซีดหมด

ข. ซักเสื้อบ่อยๆ ไม่ดีนะ สีซีดหมด

(Jagacinski, 1987: 122)

จักสินสกี วิเคราะห์ว่า ส่วนขยาย *บ่อยๆ* ในตัวอย่างที่ 11) นั้นไม่ได้ทำหน้าที่ในการขยายคำกริยา *เอา* และทำหน้าที่ในการขยายคำกริยาแสดงการกระทำ *ซัก* แทน เหตุการณ์ในประโยคที่ 11) จึง เป็นการ “ซักบ่อยๆ” ไม่ใช่การ “หยิบฉวยบ่อยๆ” แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลต่างๆ ตามที่ได้กล่าวไว้นี้เอง ทำให้ จักสินสกี มองว่า คำว่า *เอา* ในภาษาไทยนี้ มีความแตกต่างไปจากคำกริยาตัวอื่นๆ เพราะมีระดับของความเป็นคำกริยาที่ลดน้อยลงไป จึง

วิเคราะห์ให้คำว่า *เขา* ในโครงสร้างประโยคประเภทนี้อยู่ในประเภทของคำกริยาที่เรียกว่า "คำกริยา" (coverb) ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นชื่อที่ใช้เรียกคำกริยาที่ทำหน้าที่คล้ายกับคำบุพบทนั่นเอง คำกริยาร่วมนั้นจะมีลักษณะคล้ายกับทั้งคำกริยาและคำบุพบท กล่าวคือเป็นคำในประเภทของคำกริยาแต่ให้ความหมายทางไวยากรณ์เหมือนกับคำบุพบทในเวลาเดียวกัน ความหมายทางไวยากรณ์ของคำว่า *เขา* ในที่นี้ก็คือ การบ่งชี้กรรมตรง ซึ่งไปคล้ายกันกับคำว่า *บ้า* ในภาษาจีนแต่แตกต่างกันตรงที่คำว่า *บ้า* นั้นสูญเสียความเป็นกริยาไปจนหมดแล้ว แต่คำว่า *เขา* นั้นยังคงหลงเหลือลักษณะดังกล่าวอยู่

มุมมองในเรื่องที่ว่าคำว่า *เขา* นั้นเป็นคำไวยากรณ์ที่ให้ความหมายทางไวยากรณ์แทนที่จะเป็นความหมายประจำคำถูกพบได้ในงานวิจัยของนักภาษาศาสตร์อีกหลายๆ ราย อาทิเช่น งานของ สไตน์ และ โฟสต์ เป็นต้น โดย โฟสต์ เสนอมุมมองที่ว่า คำว่า *เขา* ในภาษาไทยนั้นมีทั้งที่เป็นคำกริยาและเป็นคำไวยากรณ์ โดยในส่วนของคำไวยากรณ์จะปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงตามโครงสร้างประโยคแบบที่ได้แสดงให้เห็นข้างต้นและทำหน้าที่ในการบ่งชี้วัตถุที่อยู่ภายใต้การควบคุม (manipulated object marker) โฟสต์ ยังวิเคราะห์ไว้อีกว่า คำว่า *เขา* เมื่อปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงนำหน้าคำกริยาแสดงการกระทำนั้นจะเป็นการแสดงเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียวแทนที่จะเป็นสองเหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน โดยที่ โฟสต์ เรียกลักษณะของการทับซ้อนกันของเหตุการณ์ของการ *เขา* และเหตุการณ์ของคำกริยาแสดงการกระทำนี้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงระดับของการประสานกริยาวลี (VP integration) ในระดับที่มีความแนบแน่นสูง ทำให้ *เขา* ควรจะถูกนับเป็นคำไวยากรณ์มากกว่าจะเป็นคำกริยา (Post, 2007) ซึ่งในงานวิจัยของ โฟสต์ ได้ทำการทดสอบความคิดดังกล่าวโดยการใช้คำเชื่อม และ ในการแสดงให้เห็นถึงความ เป็นเหตุการณ์เดียว เช่น

32) ก. เขา*เขา*หม้อแกงใหญ่ (*และ) ไปตั้งบนเตา

ข. เขายก*หม้อแกงใหญ่* (และ) ใส่เตาไฟ

(Post, 2007)

ตัวอย่างที่ 32) ก. แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างประโยคที่มีการใช้คำว่า *เขา* เป็นคำกริยาตัวแรกตามด้วยคำกริยาแสดงการกระทำนั้น ไม่สามารถแยกออกเป็นสองประโยคโดยใช้คำสันธาน และ ได้ในทางกลับกัน หากคำกริยาตัวแรกเป็นคำกริยาแสดงการกระทำทั่วไปเหมือน *ยก* ในตัวอย่าง ข. แล้ว ผู้พูดสามารถแยกออกเป็นสองประโยคค้อย่อยพร้อมทั้งใช้คำสันธานเชื่อมประโยคทั้งสองได้

อย่างไรก็ตาม ยังมีนักภาษาศาสตร์บางรายที่มีมุมมองที่แตกต่างออกไปจากนี้ โดยมองว่า คำว่า *เขา* ในโครงสร้างประโยคดังกล่าวนั้นยังคงมีสถานะของความเป็นคำกริยาอยู่ในตัวและไม่ได้ให้ความหมายทางไวยากรณ์แต่อย่างใด ยังคงเป็นคำกริยาที่ให้ความหมายในแบบของความหมายประจำคำอยู่ เช่น ในมุมมองของ กิ่งกาญจน์ คำว่า *เขา* ในภาษาไทยยังไม่ได้มี

สถานภาพเป็นคำไวยากรณ์แต่อย่างใด คำกริยาคำนี้อย่างเป็นเพียงสกรรมกริยาคำที่หนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงในภาษาไทย ซึ่งมีความหมายว่า “หยิบฉวยสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาหรือนำผู้ใดผู้หนึ่งมาเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง” (กึ่งกาณจน์, อ้างแล้ว: 111) เพราะฉะนั้นแล้วประโยคที่มีโครงสร้างคล้ายกับในตัวอย่างด้านบน (เอา + นามวลี + คำกริยาแสดงการกระทำ) จึงแสดงเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์ ไม่ใช่ประโยคที่แสดงเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียวเหมือนในแนวความคิดของ โฟสต์ แต่อย่างใด

ในงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยมีมุมมองเกี่ยวกับสถานะทางไวยากรณ์ของคำว่า *เอา* เหมือนกับ กึ่งกาณจน์ นั่นคือมุมมองที่ว่า คำๆ นี้ยังคงมีสถานะเป็นคำกริยาที่ให้ความหมายในแบบของความหมายประจำคำอยู่ โดยความหมายของคำว่า *เอา* ในหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้ยังคงเป็นความหมายของการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” ซึ่งเป็นความหมายพื้นฐานของคำๆ นี้อยู่ ไม่ได้มีสถานะเป็นคำไวยากรณ์หรือเป็นคำกึ่งกริยาตามแนวคิดของ โฟสต์ และ จักสินสกิ แต่อย่างใด อีกทั้งประโยคในโครงสร้างดังตัวอย่างที่ 21) จนถึง 32) ด้านบนนี้ แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์ โดยเป็นเหตุการณ์ที่มีความใกล้เคียงกันในทางเวลาเป็นอย่างมากจนอาจจะไม่สามารถหาขอบเขตแบ่งที่ชัดเจนได้ แต่ก็ยังไม่นับรวมให้เป็นหนึ่งเหตุการณ์แต่อย่างใด สาเหตุที่มีมุมมองที่ว่าคำว่า *เอา* มีสถานะเป็นคำไวยากรณ์หรือคำกริยาร่วม นั้น อาจจะเป็นเพราะมีการนำคำๆ นี้ไปเปรียบเทียบกับคำว่า *bǎ* ในภาษาจีนหรือคำว่า *de* ในภาษาทวิ ซึ่งล้วนเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการกลายเป็นคำไวยากรณ์และหน้าที่ของคำๆ นี้ทั้งคู่

การที่คำว่า *เอา* ถูกใช้เป็นคำกริยาคำที่หนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงที่ตามมาด้วยคำกริยาแสดงการกระทำนั้น แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ย่อยสองเหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน โดยเหตุการณ์ที่หนึ่งหรือเหตุการณ์ของการ *เอา* นั้นเกิดขึ้นและจบลงก่อนเหตุการณ์ที่สองหรือเหตุการณ์ของคำกริยาแสดงการกระทำตัวที่สองจะเริ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะทางความหมายของคำกริยา *เอา* นั้นแสดงการกระทำที่มีขอบเขตชัดเจนและแน่นอน มีจุดเริ่มและจุดสิ้นสุดที่ชัดเจน โดยอาจจะเป็นการกระทำที่กินเวลาเพียงนิดเดียวก็ได้ สืบเกิดจากตัวอย่าง

33) *เอาผ้าห่มวางทับตัว*

34) *คนร้ายเอาปืนจ่อหัวหวังฆ่า*

ในตัวอย่างประโยคที่ 33) นั้น เหตุการณ์จะถูกแยกออกเป็นสองเหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน โดยเหตุการณ์แรกก็คือ การที่ประธานเริ่มต้นทำการใช้มือ “หยิบฉวย” วัตถุเป้าหมาย *ผ้าห่ม* ขึ้นมาถือไว้ในมือ ส่วนเหตุการณ์ที่สองก็คือ การที่ประธานเริ่มต้น “บังคับ” *ผ้าห่ม* ที่อยู่ในมือขึ้นมา วาง ทับลงไปบนตัวของประธาน เช่นเดียวกันกับในตัวอย่างประโยคที่ 34) เหตุการณ์จะถูกแบ่งออกเป็น

สองเหตุการณ์ย่อย ได้แก่ เหตุการณ์ของการ “หยิบ” ปิ่น ขึ้นมาถือไว้และเหตุการณ์ของการ จ่อปิ่น ไว้ที่หัวของอีกคนหนึ่งนั่นเอง

ในมุมมองของ โฟสต์ ประโยคตัวอย่างทั้ง 33) และ 34) นั้นอาจจะเป็นการแสดงเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียว เพราะไม่สามารถใช้คำสันธาน และ มาแยกประโยคทั้งสองออกจากกันได้

33) *ก. เอาผ้าห่มและวางทับตัว

34) *ก. คนร้ายเอาปิ่นและจ่อหัวหวังฆ่า

สาเหตุที่เราไม่สามารถใช้คำสันธาน และ มาใช้ในการแยกประโยคออกจากกันเป็นสองประโยคนั้น เป็นเพราะคุณสมบัติพิเศษเฉพาะของตัวคำกริยา เอา ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีมุมมองที่แตกต่างออกไปจาก โฟสต์ ตรงที่ว่า เมื่อคำว่า เอา ถูกใช้ในโครงสร้างประโยคดังกล่าวแล้วนั้น ผู้พูดภาษาไทยจะทำการมองเหตุการณ์ทั้งสองเป็น “เสมือน” เหตุการณ์เดียว นั่นเป็นเพราะการกระทำของการ เอา และการ วาง หรือการ จ่อ นั้นในความเป็นจริงเกิดขึ้นต่อเนื่องกันเป็นอย่างรวดเร็ว เราไม่สามารถหาช่องว่างระหว่างกลางของการกระทำทั้งสองการกระทำได้ เมื่อเหตุการณ์ของการ เอา จบลง เหตุการณ์อีกเหตุการณ์ก็จะเกิดขึ้นต่อเนื่องในทันที ดังนั้นเราจึงไม่สามารถใช้คำสันธาน และ มาแยกเหตุการณ์สองเหตุการณ์ออกจากกันได้ ลักษณะดังกล่าวนี้จะนำไปใช้อธิบายความสัมพันธ์ที่คำกริยา เอา มีต่อคำกริยาบอกทิศทาง ไป หรือ มา ในโครงสร้างประโยคแบบที่ (2) ซึ่งทำให้เกิดการสับสนกับความหมายแสดงการ “พกพา” ได้อีกด้วย

นอกจากนี้แล้ว คุณสมบัติในทางวากยสัมพันธ์ที่เด่นชัดมากที่สุดของคำกริยา เอา ที่มีความหมายพื้นฐานก็คือ การที่คำๆ นี้ไม่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ ได้ในประโยค อย่างน้อยที่สุดจะต้องมีคำกริยาบอกทิศทาง (ไป และ มา) หรือบุพบทวลี จาก ที่ใช้บอกตำแหน่งเดิมปรากฏตามท้ายไม่ว่าอย่างใดก็อย่างหนึ่ง หากนำคุณสมบัติดังกล่าวนี้มาใช้วิเคราะห์หรือร่วมกับการทดสอบเติมคำสันธาน และ ของ โฟสต์ แล้ว ผลที่ออกมาจะเป็นดังนี้

33) ข. เอาผ้าห่มมาและ (แล้ว) วางทับตัว

34) ข. คนร้ายเอาปิ่นขึ้นมาและ (แล้ว) จ่อหัวหวังฆ่า

ผู้วิจัยมองว่าการใช้คำสันธาน และ ในการทดสอบนั้นมีส่วนช่วยให้ประโยคดังกล่าวฟังดูแปร่งหู จึงเลือกที่จะทดสอบด้วยคำบ่งชี้การณลักษณะ แล้ว แทน ซึ่งเมื่อใช้คำกริยาบอกทิศทางหรือบุพบทวลีบอกตำแหน่งเดิมตามหลังคำว่า เอา แล้วเชื่อมประโยคทั้งสองด้วยคำสันธาน และ หรือคำบ่งชี้การณลักษณะ แล้ว ผลที่ได้ตามมาก็คือ การที่ประโยคฟังดูแปร่งหูน้อยกว่าเดิม ทำให้สรุปได้ว่าการทดสอบการแยกเหตุการณ์ของ โฟสต์ นั้นได้มองข้ามคุณสมบัติทางไวยากรณ์ที่เด่นชัดอย่างหนึ่งของคำกริยา เอา ไป นั่นก็คือการที่คำๆ นี้ไม่สามารถปรากฏเดี่ยวๆ ได้ในประโยคนั้นเอง

ในส่วนของ การทดสอบสถานะของคำว่า *เขา* ด้วยการใช้คู่ประโยคเปรียบเทียบในแบบของคุณานุประโยคนั้น ผู้วิจัยคิดว่าการทดสอบดังกล่าวยังไม่อาจนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า คำว่า *เขา* มีสถานะเป็นคำกริยาร่วมและทำหน้าที่ดังเช่นคำบุพบท ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าคำกริยา *เขา* ในความหมายพื้นฐานนั้นมีความหมายประจำคำที่ค่อนข้าง "คลุมเครือ" (vague) สังเกตได้จากกรณีที่จากพื้นฐานของเหตุการณ์ของการ "ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" นั้นมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนไปตามระดับความเป็นต้นแบบของนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของ *เขา* ในอีกความหมายหนึ่ง ความหมายของคำกริยา *เขา* นั้นอาจกล่าวได้ว่ามีระดับของความเป็นต้นแบบอยู่ในตัวตามที่ผู้วิจัยได้อภิปรายไว้ก่อนหน้าแล้ว เช่น ในกรณีที่วัตถุเป้าหมายเป็นสิ่งของชิ้นใหญ่ (เช่น ลัง) การกระทำของ *เขา* จะต้องเป็นการใช้มือทั้งสองข้างโอบล้อมวัตถุเป้าหมายเพื่อที่จะถือไว้ได้ แต่หากวัตถุเป้าหมายเป็นสิ่งของขนาดเล็ก ประชานก็อาจจะใช้มือเพียงข้างเดียวในการหยิบวัตถุดังกล่าวมาถือไว้ก็เป็นได้ เพราะฉะนั้นแล้วตามหลักไวยากรณ์ภาษาไทย คำกริยาที่อยู่ในอนุพากย์ (ประโยค) แสดงผลลัพธ์ (relative clause) จึงไม่สามารถที่จะเป็นคำกริยาที่มีความหมายคลุมเครือไม่ชัดเจนได้ จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมคำกริยา *เขียน* ในตัวอย่างประโยคที่ 10) ซึ่งเป็นคำกริยาที่มีความหมายเจาะจงลงไปว่าเป็นการกระทำชนิดใดจึงสามารถเกิดได้ในอนุพากย์แสดงผลลัพธ์นั้นเอง ยิ่งไปกว่านั้นแล้วหากลองวิเคราะห์ตัวอย่างของ จักสินสกี ในมุมมองที่ว่า *เขา* นั้นไม่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ ได้แล้ว (เหมือนในตัวอย่างที่ 33) และ 34) ข. ด้านบน) ผลลัพธ์ที่ได้จะออกมาเป็น

29) ค. *เขา* เขาจดหมายจากฉันส่งไปเมืองอังกฤษ

ง. *เขา*ส่งจดหมายที่เขา เขา (มา) จากฉันไปเมืองอังกฤษ

ในขณะที่ประโยคตัวอย่างที่ 29) ข. (ดูหน้าที่ 50 ประกอบ) ผิดไวยากรณ์แต่ประโยคที่ 29) ง. กลับไม่ผิดหลักไวยากรณ์แต่อย่างใด ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวนี้เองถือเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงคุณสมบัติทางไวยากรณ์ของคำกริยา *เขา* ได้เป็นอย่างดี

ในการทดสอบเรื่องการใช้คำขยายกริยาของ จักสินสกี ในตัวอย่างประโยคที่ 31) ก. และ ข. นั้น สาเหตุที่คำขยาย *บ่อยๆ* ไม่ได้ใช้ขยายคำว่า *เขา* เพียงอย่างเดียว นั้น ผู้วิจัยมองว่าเป็น เพราะเมื่อคำกริยา *เขา* ปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้แล้ว เหตุการณ์ทั้งสองเหตุการณ์นั้นจะถูกมองว่าเป็น "เหมือน" เหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียว ด้วยความที่ทั้งสองเหตุการณ์นั้นเกิดต่อเนื่องกันในทันที ไม่เหลือช่องว่างของเวลาใดๆ แทรกระหว่างสองเหตุการณ์ได้ แต่อย่างไรเสียเราก็ควรที่จะมองว่าเหตุการณ์ของการ *เขา* เป็นคนละเหตุการณ์กันกับเหตุการณ์ของคำกริยาแสดงการกระทำอยู่ดีหากจะวิเคราะห์ให้ลึกลงไปในรายละเอียดแล้ว หน่วยคำที่มีผลเป็นอย่างมากต่อเรื่องของการต่อเนื่องของเหตุการณ์ก็คือคำกริยาบอกทิศทาง โดยสังเกตได้จากตัวอย่างของการใช้คำบ่งชี้การณลักษณะ *กำลัง* มาเป็นเครื่องทดสอบจำนวนเหตุการณ์ เช่น

35) ก. เอาลูกศรปักในป่าข. กำลังเอาลูกศรปักในป่าค. เอาลูกศรไปปักในป่าง. กำลังเอาลูกศรไปปักในป่า

หากมีคำกริยาบอกทิศทาง ไป ปรากฏระหว่างคำกริยา เอา กับคำกริยาแสดงการกระทำแล้ว จะเกิดความแตกต่างในเรื่องของความต่อเนื่องของเหตุการณ์ขึ้น โดยประโยคตัวอย่าง ก. กับ ค. นั้น จะมีความหมายแตกต่างกันอยู่บ้าง ในตัวอย่าง ก. เหตุการณ์ของการ เอา และ ปัก เกิดขึ้นต่อเนื่องกันทันที แต่ใน ค. มีระยะห่างในเรื่องของเวลาเกิดขึ้นระหว่างเหตุการณ์สองเหตุการณ์ เมื่อนำไปทดสอบกับการใช้คำบ่งชี้การณลักษณะ กำลัง แล้ว ผลที่ออกมาก็จะแตกต่างกัน โดยในตัวอย่าง ข. นั้น จะคล้ายกับตัวอย่างของ จักสันสกี คือ การกระทำที่ประธาน "กำลัง" ทำอยู่ในเวลานั้นคือการ "ปัก" แต่ในตัวอย่าง ง. นั้นจะแตกต่างออกไป การกระทำที่ประธาน "กำลัง" ทำอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวอาจจะเป็นช่วงของการ "หยิบฉวย" วัตถุเป้าหมาย ลูกศร มาครอบครองก่อนที่จะเดินไป "ปัก" ในป่าก็เป็นได้

ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่า คำว่า เอา ที่ปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงในแบบตามผังภูมิแสดงโครงสร้างที่ (3) นั้น สมควรที่จะมีสถานะเป็นคำกริยาอยู่และความหมายของคำ ๆ นี้ก็คือความหมายที่เป็นความหมายพื้นฐานหรือการ "ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" นั้นเอง แต่การที่เกิดมุมมองที่ว่าคำ ๆ นี้เป็นคำไวยากรณ์นั้นอาจจะเป็นเพราะมีการนำคำว่า เอา ไปเปรียบเทียบกับคำที่มีความหมายและการใช้คล้ายๆ กันในภาษาอื่นๆ ก็เป็นไปได้

จากข้อมูลทั้งหมดของคำว่า เอา ที่ใช้ในงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ นอกจากโครงสร้างในผังภูมิที่ (3) แล้ว คำกริยา เอา ยังสามารถปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียงในแบบที่กรรมของ เอา นั้นเป็นคนละตัวกันกับกรรมของคำกริยาแสดงการกระทำที่เกิดขึ้นตามมา ดังในผังภูมิแสดงโครงสร้างประโยคแบบที่ (4) เช่น

36) ก่อนนอนทุกเช้า เขาและเธอจะเอามีือลูบท้องอย่างทะนุถนอม37) เราควรเอาเวลาที่มีค่าคิดแก้ไขปัญหาสำคัญต่างๆ ดีกว่า38) บางคนเอาเงินที่ลูกชายดองไม่ได้ไปซื้อยาเสพยาผิด

ในโครงสร้างดังกล่าวนี้ นามวลีของคำกริยา เอา ไม่ได้เป็นตัวเดียวกันกับนามวลีที่เป็นกรรมของคำกริยาแสดงการกระทำแต่อย่างใด และในตำแหน่งดังกล่าวนี้ นามวลี (นามวลี2) จะทำหน้าที่ในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในเชิงของ "เครื่องมือ" หรือ "อุปกรณ์" ที่ถูกนำมาใช้ในการประกอบกริยาของคำกริยาตัวถัดมา ซึ่ง จักสันสกี เรียกลักษณะดังกล่าวของคำว่า เอา ว่าเป็นการบ่งชี้กรรมที่แสดงวัตถุประกอบการกระทำอาการ (obligate object) แทน

นักภาษาศาสตร์บางคน เช่น สไตน์ (Stine, 1968: 22) มีความคิดที่ว่า คำว่า *เอา* ในการใช้ลักษณะดังกล่าวนั้นจะมีความหมายที่เหมือนกับคำกริยา *ใช้* เพราะทั้งสองคำปรากฏในโครงสร้างประโยคที่คล้ายๆ กันได้ เช่น

36) ก. ก่อนนอนทุกเช้า เขาและเธอจะใช้มือลูบท้องอย่างทะนุถนอม

37) ก. เราควรใช้เวลาที่มีค่าคิดแก้ไขปัญหาสำคัญต่างๆ ดีกว่า

38) ก. บางคนใช้เงินที่ลูกขายดอกไม้ได้ไปซื้อยาเสพติด

สไตน์ กล่าวเอาไว้ในงานของตนว่า คำกริยาทั้ง *เอา* และ *ใช้* นั้นต่างก็เป็นคำกริยาที่ใช้สำหรับการบ่งชี้การกรอกร้อมมือของคำนามที่ปรากฏต่อท้ายตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์การกรอกร้อมของฟิลมอร์ ของภาษาไทย เช่นเดียวกันกับคำพบพบ ด้วย เช่น

36) ข. ก่อนนอนทุกเช้า เขาและเธอจะลูบท้องอย่างทะนุถนอมด้วยมือ

37) ข. เราควรคิดแก้ไขปัญหาสำคัญต่างๆ ด้วยเวลาที่มีค่า

38) ข. บางคนซื้อยาเสพติดด้วยเงินที่ลูกขายดอกไม้ได้

ลอร์ด (Lord, อ้างแล้ว: 27) กล่าวไว้ว่า คำที่มีความหมายคล้ายกับคำว่า *take* ในภาษาอังกฤษและปรากฏเป็นคำกริยาตัวหนึ่งในหน่วยสร้างกริยาเรียงนั้น มักจะมีแนวโน้มที่จะผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์แสดงหน้าที่ในการบ่งชี้การกรอกร้อมมือ (instrumental) ผู้รับการกระทำ (patient) อากัปกริยา (manner) ของคำนามที่ตามหลัง เป็นต้น ซึ่งลักษณะในการบ่งชี้การกรอกร้อมมือของคำประเภทนี้จะถูกพบได้ในคำว่า *de* ในภาษาทวิ หรือคำกริยา *bi* "hold" ในภาษาอิดوما (Idoma) ที่ใช้พูดกันในประเทศไนจีเรีย เช่น

39) *Twi – de*

o-de enkrante tya duabasa

he-de sword cut branch

'He cut off a branch with a sword.'

(Lord, 1993: 67)

40) *Idoma – bi* "hold"

o' bi-ēwā guwā

he hold-knife slash-them

'He slash them with a knife.'

(Lord, 1993: 114)

แต่ลักษณะในการบ่งชี้คำนามที่มีความหมายแสดง “เครื่องมือ” นี้กลับไม่ถูกพบในคำว่า *bǎ* ของภาษาจีนแมนดาริน อันทำให้ โฟสต์ แสดงว่าเป็นความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดระหว่างคำว่า *bǎ* กับคำว่า *เอา* ในภาษาไทย

41) *Modern Chinese – bǎ*

**tā yòng bǎ shou qù fú màozi*

He use bǎ hand go pick up hat

'He used his hand to go pick up the hat.' (Post, 2007)

อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของผู้วิจัยแล้ว คำว่า *เอา* ในโครงสร้างประโยคแบบที่ (4) นี้ก็ยังคงมีสถานะเป็นคำกริยาที่มีความหมายประจำคำเป็นความหมายพื้นฐานหรือการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” เหมือนในโครงสร้างแบบที่ (3) อยู่ดี เพราะส่วนใหญ่แล้วคำกริยาแสดงการกระทำในประโยคมักจะเป็นการกระทำที่ใช้มือในการหยิบฉวยสิ่งที่เป็นเสมือน “อุปกรณ์” หรือ “เครื่องมือ” เป็นหลัก แนวความคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ กิ่งกาญจน์ (กิ่งกาญจน์, อ้างแล้ว: 111) ตรงที่ว่า ผู้พูดภาษาไทยจะทำการตีความคำนามที่ทำหน้าที่กรรมของ *เอา* เป็นเครื่องมือ อากัปกริยา และวัสดุได้ด้วยเหตุผลในทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) อาจสรุปได้ว่า คำว่า *เอา* ไม่ใช่หน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงเครื่องมือ แต่เป็นเพียงหน่วยสร้างกริยาเรียงแสดงวัตถุประสงค์ของการกระทำแรกเท่านั้นเช่นเดียวกับคำกริยาตัวอื่นๆ เช่น *ไป มา หรือ ใช้* เป็นต้น การที่ผู้พูดภาษาไทยบางคนมีความคิดที่ว่า คำว่า *เอา* ทำหน้าที่ในการบ่งชี้คำนามเครื่องมือ นั้นเป็นเพราะเป็นการมองในเรื่องของ “การกสัมพันธ์” (case relation) ตามแนวคิดของไวยากรณ์การกของ ฟิลมอร์ นั่นเอง ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ภาษาไทยไม่ได้มีลักษณะทางวิยาศาสตร์ที่เอื้อต่อแนวความคิดดังกล่าวแต่อย่างใด (สังเกตได้จากการที่ภาษาไทยไม่ได้มีหน่วยคำวิภัติปัจจัย (affixe) สำหรับการบ่งชี้การกเหมือนในภาษาตระกูลอื่นๆ) ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่าไม่ควรนำแนวความคิดในเรื่องของการกมาใช้ในการอธิบายคุณลักษณะทางอรรถศาสตร์ซึ่งเด่นชัดอยู่แล้วของคำว่า *เอา* เสียแต่อย่างใด เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดๆ ว่า คำๆ นี้ได้กลายเป็นคำทางไวยากรณ์เหมือนกับคำที่มีความหมายคล้ายกันในภาษาอื่นไปเสียแล้ว

3.1.5 สรุป

โดยสรุปแล้วความหมายพื้นฐานของคำกริยา *เอา* ในภาษาไทยก็คือการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” โดยลักษณะของการกระทำดังกล่าวนี้จะแปรเปลี่ยนไปตามระดับความเป็นต้นแบบของคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม การกระทำดังกล่าวจะมีลักษณะคล้ายกับการใช้มือ

ในการ “หยิบฉวย” คำว่าเอาวัตถุเป้าหมายที่ถูกชี้เฉพาะเจาะจงอย่างชัดเจนแน่นอน และยังเป็นกร ย้ายตำแหน่งของสิ่งของดังกล่าวให้เข้ามาอยู่ในการครอบครองของตัวประธานอีกด้วย ในทาง วากยสัมพันธ์ คำๆ นี้มีสถานะเป็นกรรมกริยาทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักของประโยค ลักษณะที่ โดดเด่นของคำกริยา เอา ก็คือ การที่คำๆ นี้ไม่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ ได้ อย่างน้อย ที่สุดจะต้องมีคำกริยาบอกทิศทางหรือบุพบทวลีบอกตำแหน่งเดิมปรากฏตามหลังอยู่ตลอด หรือ ไม่เช่นนั้นก็ต้องปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกในหน่วยสร้างกริยาเรียง โดยมีคำกริยาตัวที่สองเป็น คำกริยาแสดงการกระทำอีกทีหนึ่ง ซึ่งในกรณีที่คำกริยา เอา ปรากฏในหน่วยสร้างกริยาเรียง ประเภทนี้มักจะทำให้ เอา มีลักษณะคล้ายกับคำไวยากรณ์ แต่ในมุมมองของผู้วิจัยแล้ว คำว่า เอา ในโครงสร้างประโยคดังกล่าวนั้นยังมีสถานะของความเป็นคำกริยาอยู่ เพียงแต่เหตุการณ์ของการ เอา และเหตุการณ์ของการกระทำโดยคำกริยาอีกตัวนั้นมีความต่อเนื่องกันอย่างแนบชิด จนทำให้ ผู้พูดมองว่าเป็นเหตุการณ์ใหญ่ๆ เพียงเหตุการณ์เดียวไป

เหตุการณ์ของการ เอา นั้นเป็นเหตุการณ์ที่ค่อนข้างซับซ้อนและมีความต่อเนื่องกัน เช่นว่า การหยิบฉวย การครอบครอง และการต้องการที่จะได้รับวัตถุที่เป็นเป้าหมาย ทั้งสามเหตุการณ์ ดังกล่าวนี้นี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อกันเป็นทอดๆ เพราะฉะนั้นแล้วความหมายที่ถูกขยายออกไป จากความหมายพื้นฐานนี้อาจจะมีความใกล้เคียงกันกับความหมายพื้นฐานอยู่บ้าง จะแตกต่างกัน ตรงเรื่องของการให้ความสำคัญกับแง่มุมบางแง่มุมเท่านั้น เมื่อบางแง่มุมถูกทำให้เด่นขึ้นมา มากขึ้นและมีการกล่าวถึงบ่อยๆ แง่มุมดังกล่าวก็จะพัฒนาหายไปเป็นความหมายใหม่อีกทีหนึ่ง

3.2 ความหมาย “การต้องการ”

ผังภูมิโครงสร้างประโยคของคำว่า เอา ในความหมายแสดงการ “ต้องการ” ได้แก่

(5) นามวลี₁ + เอา + นามวลี₂

- ก) ผมจะเอารองเท้าคู่นั้นครับ
- ข) ลูกค้าโต๊ะนั้นเอาน้ำส้มหนึ่งแก้ว

(6) นามวลี + เอา + แค่ / เพียงแค่ + กริยาวลี

- ค) เพราะแค่เริ่มต้นละครเท่านั้น ก็เลยเอาแค่จูบแบบนุ่มนวลชวนฝัน
- ง) ผมเอาเพียงแค่สอบผ่านก็พอ

$$(7) \text{นามวลี}_1 \left\{ \begin{array}{l} + \text{คำกริยาบอกทิศทาง} \\ + \text{คำกริยาแสดงการกระทำ} \\ + \text{คำกริยาแสดงการหยิบฉวย} \end{array} \right\} + \text{เอา} + \text{นามวลี}_2$$

จ) เขาไปเอาวีดีโอที่ร้าน

ข) แคะเอาดินจากหินที่เสื่อมสภาพแล้ว

ช) (คนร้าย) ทั้งสามดึงเอาอาวุธมีดยาวประมาณหนึ่งศอกออกมา

โดยปกติแล้วคำกริยา เอา จะไม่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ ในประโยคได้โดยไม่มีคำกริยาบอกทิศทางหรือพบทวลีบอกตำแหน่งเดิมปรากฏต่อท้าย แต่ภายในบทสนทนาจริงในชีวิตประจำวันนั้น เมื่อมีบริบทมาประกอบแล้ว ในบางครั้งจะพบว่าคำกริยา เอา สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่มีคำว่า เอา ทำหน้าที่เป็นคำกริยาเพียงตัวเดียว ไม่ต้องปรากฏกับร่วมกับคำกริยาตัวอื่นๆ (ไม่ได้เกิดในหน่วยสร้างกริยาเรียง) แต่ด้วยความที่ต้องอาศัยบริบทเป็นส่วนใหญ่ประกอบ ทำให้คำกริยา เอา ในความหมายนี้จึงมักจะพบได้เฉพาะในภาษาพูดเสียส่วนใหญ่ เช่น

1) ผมจะเอารองเท้านั้นครับ

2) ลูกค้าโต๊ะนั้นเอาน้ำส้มหนึ่งแก้ว

คำว่า เอา ในตัวอย่างที่ 1) และ 2) นั้น เป็นคำกริยาเดี่ยวๆ มีความหมายหมายถึงการแสดง “ความต้องการ” ที่จะได้วัตถุเป้าหมายมาไว้ในครอบครองของตัวเอง ดังมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของ “การต้องการที่จะได้รับวัตถุเป้าหมาย” ของคำว่า เอา นั้น ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการกระทำในทางกายภาพแต่อย่างใด ในตัวอย่างประโยคด้านบนนั้นจะเห็นได้ว่า ประธานไม่ได้ลงมือกระทำการใดๆ ที่จะเคลื่อนย้ายวัตถุเป้าหมายเข้ามาสู่ตัวเองเหมือนที่เกิดขึ้นในความหมายพื้นฐานของคำๆ นี้เลย คำกริยา เอา ในตัวอย่างด้านบนมีความหมายแสดงถึงความรู้สึกและทัศนคติบางอย่างที่ตัวประธานเองมีต่อวัตถุเป้าหมายเพียงเท่านั้น ซึ่งก็คือความรู้สึกของการ “ต้องการ” หรือความ “อยาก” ที่จะครอบครองวัตถุเป้าหมาย โดยความรู้สึกของการ “ต้องการ” ในความหมายของคำกริยา เอา นั้น ไม่ได้แสดงถึงความต้องการที่จะเป็น “ผู้กระทำ” เหมือนกับคำกริยา เอา ในความหมายพื้นฐานแต่อย่างใด ประธานมีบทบาทในการแสดงความต้องการจะเป็น “ผู้ได้รับ” มากกว่าที่จะเป็น “ผู้กระทำ” การ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว”

คำกริยา เอา ในความหมายนี้จะมีความชัดเจนมากก็ต่อเมื่อมีความเข้าใจในสถานการณ์ที่มีบทสนทนาในขณะนั้น เราอาจจะบอกได้ว่าคำกริยา เอา ในตัวอย่างด้านบนนี้เปรียบได้กับการ

ระบุ เจาะจง ว่าประธานต้องการวัตถุเป้าหมายขึ้นไหนท่ามกลางสิ่งของต่างๆ ที่คู่สนทนาให้เลือก เช่น ใน 1) เราสามารถอนุมานได้ว่าคู่สนทนา (อาจจะเป็นผู้ปกครองของประธาน) มีตัวเลือกมากมายให้กับตัวประธานและการที่ประธาน *เอา* วัตถุเป้าหมายนั้นแสดงว่าเป็นการเจาะจงว่าต้องการได้รับวัตถุดังกล่าวจากคู่สนทนานั่นเอง และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เอง ทำให้เราสามารถพบคำกริยา *เอา* ในความหมายนี้บ่อยๆ ในสถานการณ์ของการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มในภัตตาคาร เพราะลูกค้าจะต้องเลือกรายการอาหารอย่างใดอย่างหนึ่งจากเมนูเพื่อที่จะได้รับรายการอาหารนั้นจากทางร้าน ดังเช่น ประโยคตัวอย่างที่ 2) และ 3)

3) *บริกร: รับอาหารอะไรดีครับ*

ลูกค้า: เอาข้าวผัดหนึ่งจาน

จากตัวอย่างด้านบน จะเห็นได้ว่าประธานของคำกริยา *เอา* นั้นมีความต้องการที่จะได้รับวัตถุเป้าหมาย *ข้าวผัด* มาจากตัวคู่สนทนา *บริกร* ซึ่งหากมองจากมุมของทางร้านอาหารแล้ว เราสามารถอนุมานได้ว่ามี "สิ่งที่ให้เลือก" มากกว่าหนึ่งอย่างขึ้นไป และการที่ประธาน *ลูกค้า* ต้องการ *ข้าวผัด* ก็เป็นเสมือนการชี้เฉพาะเจาะจงวัตถุนั้นเอง

ความหมายของการ "ต้องการ" นี้จะมีความใกล้เคียงกันกับการ "เลือก" เพราะว่าการเลือกนั้นเป็นผลมาจากความรู้สึกต้องการของผู้เลือก ผู้พูดภาษาไทยจึงสามารถใช้คำกริยา *เลือก* แทนที่คำกริยา *เอา* ในความหมายนี้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประโยคคำถามที่มีรูปภาษาปรากฏให้เห็นถึงตัวเลือกอย่างชัดเจน เช่นใน 4) และ 5)

- 4) ก. ให้เลือกระหว่างโรงพยาบาลที่มีสัตว์ป่วยวันละสองตัวกับไม่มีเลย *เอาแบบไหน*
 ข. ให้เลือกระหว่างโรงพยาบาลที่มีสัตว์ป่วยวันละสองตัวกับไม่มีเลย *เลือกแบบไหน*
 5) ก. คุณจะ*เอา*โลกหรือเอาคน
 ข. คุณจะ*เลือก*โลกหรือเลือกคน

จากตัวอย่างประโยคในแบบที่เป็นประโยคคำถามนี้ จะเห็นได้ว่าผู้ถามได้ทำการหยิบยื่นคำตอบให้แก่ผู้ตอบ (ประธานของคำกริยา *เอา*) เช่นเดียวกับที่บริกรได้หยิบยื่นรายการอาหารให้แก่ลูกค้าใน 3) ดังนั้นประธานของคำกริยา*เอา* ในตัวอย่างด้านบนก็ยังคงหมายถึงผู้ที่ "ได้" มากกว่าเป็นผู้ที่ "กระทำ" อยู่ดี

จากตัวอย่างทั้งหมดจะเห็นได้ว่า คำกริยา *เอา* ในความหมายนี้สามารถปรากฏได้กับนามวลีกรรมที่เป็นทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตได้ทั้งคู่ อย่างไรก็ตาม ด้วยความที่ความหมายของคำกริยา *เอา* ในที่นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกหรือทัศนคติภายในตัวของประธาน ดังนั้นแล้วประธานของคำกริยา *เอา* ในความหมายนี้จึงต้องเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึกนึกคิดเท่านั้น และด้วย

ความที่ความหมายของคำกริยา *เอา* ในที่นี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกและทัศนคติของตัวประธานมากกว่าที่จะเป็นการกระทำนั่นเอง ดังนั้นเราจึงสามารถใช้คำกริยา *เอา* ปรากฏร่วมกันกับการกระทำต่างๆ ที่มีส่วนขยายที่แสดงปริมาณความต้องการของประธานได้

6) เพราะแค่เริ่มต้นละครเท่านั้น ก็เลยเอาแค่จูบแบบนุ่มนวลชวนฝัน

7) ผมเอาเพียงแค่สอบผ่านก็พอ

จากตัวอย่างที่ 6) และ 7) จะเห็นได้ว่าคำกริยา *เอา* ในความหมายนี้สามารถตามด้วยคำว่า *แค่* หรือ *เพียงแค่* ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายแสดงถึงปริมาณความต้องการของประธานนั่นเอง แสดงให้เห็นว่า คำว่า *แค่* หรือ *เพียงแค่* นั้นมีส่วนสำคัญในการ “ขั้บแน่น” ความหมายของการ “ต้องการ” ออกมาแทนที่จะเป็นความหมายพื้นฐานของคำๆ นี้

ด้วยเหตุผลที่ว่า คำกริยา *เอา* ในความหมายนี้แตกต่างกันกับในความหมายแรกตรงที่ผู้กระทำการ *เอา* นั้นไม่ได้ประกอบกิจกรรมทางกายภาพใดๆ เลย ดังนั้นแล้วคำกริยา *เอา* ในที่นี้จึงไม่สามารถปรากฏกับส่วนขยายแสดงความซ้ำเร็วของการเปลี่ยนแปลงหรือส่วนของเวลาได้

7) ก. ผมเอาเพียงแค่สอบผ่านก็พอ

?ข. ผมเอาเพียงแค่สอบผ่านอย่างช้าๆ ก็พอ

?ค. ผมเอาเพียงแค่สอบผ่านภายใน 3 ชั่วโมงก็พอ

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าประโยค ข. และ ค. จะยังไม่ผิดหลักไวยากรณ์หากแต่ส่วนขยายแสดงความซ้ำเร็วของการเปลี่ยนแปลงหรือส่วนของเวลานั้นไม่ได้เป็นส่วนขยายของคำกริยา *เอา* แต่กลับเป็นของคำกริยาที่ปรากฏตามหลัง ความแตกต่างในเรื่องของความหมายที่ได้จากการมีส่วนขยายกริยานี้เองที่เป็นเครื่องพิสูจน์ได้เป็นอย่างดีถึงความหมายที่ขยายเพิ่มออกมาจากความหมายพื้นฐาน เพราะหากคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างด้านบนมีความหมายในแบบความหมายพื้นฐานจริง ส่วนขยายแสดงเวลาจะต้องทำหน้าที่ขยายคำว่า *เอา* ไม่ใช่ขยายคำกริยาตัวอื่นๆ แต่อย่างใด

คำกริยา *เอา* ในความหมายดังกล่าวนี้มักจะถูกนำมาใช้ในประโยคคำถามที่ผู้ถามต้องการถามเพื่อถามถึง “ความต้องการ” ของผู้ตอบหรืออีกนัยหนึ่งก็คือการขอความเห็นหรือคำตอบรับจากผู้ตอบ อาทิเช่น

8) ก. “ไปกินข้าวเที่ยงกัน เอามั้ย”

ข. “เอาสิ”

9) ก. “คุณจะเอามืดไปทำกับข้าวไหม”

ข. “เอา”

(Post, 2007)

10) ก. เดี๋ยวค่อยทำการบ้านก็ได้ เอาปะ

ข. เอาดิ

จากตัวอย่างด้านบน จะพบว่าคำกริยา *เอา* สามารถปรากฏเดี่ยวๆ แทนคำตอบที่แสดงการเห็นด้วยตามความคิดของผู้ถามอันเป็นการแสดงออกถึง “ความต้องการ” ของตัวประธาน ลักษณะการปรากฏของคำกริยาดังกล่าวนี้นี้ โฟสต์ (Post, อ้างแล้ว: 12) และ เอนฟิลด์ ต่างก็กล่าวเอาไว้ว่า การปรากฏเดี่ยวๆ ในประโยคคำตอบของคำถามแบบ “ใช่หรือไม่” (yes- no question) นั้นเป็นเสมือนเครื่องทดสอบขั้นพื้นฐานของสถานภาพความเป็นคำกริยาของคำๆ นี้ภายในภาษาตระกูลไตอีกด้วย และการที่คำว่า *เอา* สามารถปรากฏเป็นประโยคคำตอบของคำถามประเภทนี้ได้ แสดงให้เห็นว่าคำว่า *เอา* ในลักษณะดังกล่าวยังคงมีความเป็นคำกริยาอยู่ในตัว ไม่ได้เป็นคำทางไวยากรณ์เหมือนคำว่า *bǎ* หรือ *de* ในภาษาจีนและภาษาทวิตามลำดับ ดังนั้นแล้วคำว่า *เอา* ในตัวอย่างด้านบนจึงยังให้ความหมายในแบบความหมายประจำคำมากกว่าความหมายประเภทอื่นๆ

นอกจากจะปรากฏเป็นคำกริยาหลักๆ เพียงคำเดียวในประโยคได้แล้ว คำกริยา *เอา* ในความหมายของการแสดงการ “ต้องการ” นั้น จะยังสามารถใช้เป็นคำกริยารองหรือคำกริยาตัวที่สองภายในหน่วยสร้างกริยาเรียงได้อีกด้วย เช่น

11) เขาไปเอาวีดีโอที่ร้าน

12) แคะเอาดินจากหินที่เสื่อมสภาพแล้ว

จากตัวอย่างที่ 11) และ 12) จะเห็นได้ว่า คำกริยา *เอา* นั้นจะปรากฏเป็นคำกริยาลำดับที่สองในหน่วยสร้างกริยาเรียงตามหลังคำกริยา *ไป* และ *แคะ* ตามลำดับ โดยความหมายของคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างที่ 11) และ 12) ด้านบนนี้ไม่ได้แสดงการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” แต่อย่างไรก็ตาม เพราะในประโยคทั้งสองประโยคนั้น สิ่งที่ประธานกำลังทำอยู่ในเวลานั้นก็คือการกระทำของคำกริยาตัวที่หนึ่ง เช่น ในประโยคที่ 11) ประธาน *เขา* กำลังกระทำการเคลื่อนย้ายตำแหน่งของตัวเองซึ่งแสดงออกผ่านทางคำกริยา *ไป* อยู่ ในขณะที่ใน 12) ประธานกำลังกระทำการ *แคะ* ไม่ใช่การหยิบขยิววัตถุเป้าหมาย คำกริยา *เอา* ในตัวอย่างทั้งสองนั้นมีความหมายแสดงถึงการ “ต้องการ” หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการกระทำของคำกริยาตัวที่หนึ่งก็ได้ เพราะฉะนั้นคำกริยา *เอา* ในที่นี้จึงไม่จำเป็นที่จะต้องมีคำกริยาบอกทิศทางหรือบุพบทลีบอกตำแหน่งเดิมมาปรากฏต่อท้าย โดย กิ่งกาญจน์ (กิ่งกาญจน์, อ้างแล้ว: 109) เรียกหน่วยสร้าง

กริยาเรียงตามที่พบในประโยคที่ 11) และ 12) ด้านบนไว้ว่าเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทที่ คำกริยาตัวที่สองแสดงวัตถุประสงค์ของคำกริยาตัวแรก⁵

ถึงแม้คำกริยา *เขา* จะปรากฏเป็นคำกริยาตัวที่สองก็ตาม แต่ความสำคัญของคำว่า *เขา* ในประโยคลักษณะเช่นนี้นั้น ยังคงมีความสำคัญอยู่มากซึ่งสังเกตได้จากผลที่ตามมาเมื่อทดสอบ ทำการละคำๆ นี้ดู ดังเช่น

11) ก. *เขาไปเอาวีดีโอที่ร้าน*

*ข. *เขาไปวีดีโอที่ร้าน*

12) ก. *แคะเอาดินจากหินที่เสื่อมสภาพแล้ว*

?ข. *แคะดินจากหินที่เสื่อมสภาพแล้ว*

เมื่อลองเปรียบเทียบตัวอย่างที่ 11) ก. และ ข. ดูแล้วจะพบว่า คำกริยา *เขา* นั้นมีบทบาทที่สำคัญมากในทางโครงสร้าง หากปราศจากคำๆ นี้แล้วประโยคก็จะผิดไวยากรณ์ในทันที แต่ในตัวอย่างที่ 12) นั้น ถึงแม้ประโยค ข. จะไม่ผิดไวยากรณ์ แต่ความหมายที่ได้จะเปลี่ยนไปโดยสูญเสีย ความหมายของการ "ต้องการ" ไป ประธานในประโยคที่ 12) ข. อาจจะทำเพียงแค่การ *แคะ* โดยไม่ต้องการของที่ถูกแคะมาไว้ในครอบครองก็เป็นได้แต่ใน 12) ก. นั้นประธานต้องการที่จะ ได้รับ *ดิน* มาไว้ในครอบครองของตนเอง กิ่งกาญจน์ กล่าวเอาไว้ว่า หน่วยสร้างกริยาที่ ประกอบไปด้วยคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่บอกทิศทาง *ไป* และ *มา* ปรากฏเป็นคำกริยาตัวที่หนึ่ง และคำกริยาแสดงการกระทำปรากฏเป็นคำกริยาตัวที่สองนี้มีอยู่เป็นจำนวนมากในภาษาไทย ซึ่งจะแสดงเหตุการณ์ที่ประธานเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเพื่อไปทำอาการอย่างใดอย่าง หนึ่ง ณ อีกที่หนึ่ง ถ้าใช้คำกริยา *ไป* แสดงว่าตัวประธานเคลื่อนที่ห่างออกจากจุดสนใจของผู้พูด ถ้า ใช้คำกริยา *มา* ประธานจะเคลื่อนที่เข้ามาหาจุดสนใจของผู้พูดแทน (กิ่งกาญจน์, อ้างแล้ว: 109)

นอกจากคำกริยาบอกทิศทางที่มักจะปรากฏนำหน้าคำกริยา *เขา* ในโครงสร้างประโยค ดังกล่าวแล้ว คำสรรกรมกริยาแสดงการกระทำต่างๆ ไปก็ยังสามารถปรากฏนำหน้า *เขา* ได้ด้วย เช่นกัน ดังเช่นตัวอย่างประโยคที่ 12) คำกริยา *แคะ* ซึ่งเป็นสรรกรมกริยาแสดงการกระทำ หรือ คำกริยา *ตัด* ในตัวอย่างที่ 13) เป็นต้น

13) *คนขาวไล่ฆ่าไปชั้นเพื่อตัดเอาเพียงลิ้น*

⁵ กิ่งกาญจน์ ได้จำแนกหน่วยสร้างกริยาเรียงที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องกันนี้ออกมาเป็นสองประเภทย่อยโดยดูจาก ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาทั้งสองตัว ได้แก่ 1) การแสดงวัตถุประสงค์ของเหตุการณ์แรก เช่น *เขาบึ่งปลากิน เขายกมือ ไหว้* และ 2) การแสดงเหตุการณ์ก่อนผล เช่น *ผู้ร้ายฆ่าตำรวจตาย เขาล้างรถสะอาด* เป็นต้น (กิ่งกาญจน์, 2549: 106-112)

การที่คำกริยา *เอา* ปรากฏตามหลังคำกริยาตัวอื่นๆ และมีความหมายแสดงการ "ต้องการ" นั้น จะต้องมีข้อจำกัดที่ว่า คำกริยาที่นำหน้า *เอา* นอกจากจะเป็นคำกริยาบอกทิศทางการเคลื่อนที่ของ ตัวประธานเองแล้วจะต้องเป็นคำกริยาที่มีความหมายแสดงการ "ทำให้ส่วนย่อยแยกออกจาก ส่วนใหญ่" อีกด้วย ดังเช่น *แคะ* ในตัวอย่างที่ 12) ซึ่งนามวลีกรรมของคำกริยา *แคะ* นั้นหมายถึง *ดิน* โดยพิจารณาความหมายโดยรวมของประโยคจะพบว่า *ดิน* ดังกล่าวเป็นเพียงส่วนย่อยส่วน หนึ่งของสิ่งที่ใหญ่กว่า (ในประโยคดังกล่าวก็คือ *หินที่เสื่อมสภาพแล้ว*) เช่นเดียวกับนามวลี *ลิ้น* ที่ เป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของอวัยวะปากของ *ไบซัน* เป็นต้น เพราะฉะนั้นแล้ว หน่วยคำที่ช่วยในการ ขับเน้นแง่มุมทางความหมายของการ "ต้องการ" ขึ้นมาให้เห็นชัดต่อคำว่า *เอา* ก็คือความหมาย ของคำกริยาที่ปรากฏด้านหน้านั้นเอง

นอกเสียจากคำกริยาบอกทิศทางการเคลื่อนที่ของตัวประธานกับคำกริยาแสดงการกระทำ ที่มีความหมายของการนำเอาส่วนย่อยออกจากส่วนใหญ่แล้ว คำกริยา *เอา* ในความหมาย แสดงการ "ต้องการ" นี้ยังสามารถปรากฏตามหลังคำกริยาได้อีกประเภทหนึ่ง นั่นคือคำกริยาที่มี ความหมายแสดงการ "หยิบฉวย" (taking verb) ที่มีความหมายคล้ายกับคำว่า *เอา* อยู่แล้ว อาทิ *หยิบ ฉวย* *คว้า* *ดึง* เป็นต้น ซึ่งคำกริยาทั้งหมดนี้จะมีความหมายแสดงถึงการกระทำที่ประธานใช้ มือในการเปลี่ยนตำแหน่งของวัตถุเป้าหมายให้เข้ามาสู่หรือใกล้ตัวของประธานเอง เช่น

- 14) ก. (คนร้าย) *ทั้งสามดึงเอาอาวุธมีดยาวประมาณหนึ่งศอกออกมา*
 ข. (คนร้าย) *ทั้งสามเอาอาวุธมีดยาวประมาณหนึ่งศอกออกมา*
 ค. (คนร้าย) *ทั้งสามดึงอาวุธมีดยาวประมาณหนึ่งศอกออกมา*
- 15) ก. *ดิฉันวิ่งกลับไปบนบ้าน หยิบเอากระเป๋าเงิน แวะบอกคุณแม่ว่า...*
 ข. *ดิฉันวิ่งกลับไปบนบ้าน เอากระเป๋าเงิน แวะบอกคุณแม่ว่า...⁶*
 ค. *ดิฉันวิ่งกลับไปบนบ้าน หยิบกระเป๋าเงิน แวะบอกคุณแม่ว่า...*

คำกริยาในกลุ่มของการหยิบฉวย เช่น *ดึง* *แคะ* ในตัวอย่างที่ 14) และ 15) นั้น มีความหมายที่ เหมือนกับคำกริยาแสดงการกระทำทั่วไปที่ปรากฏนำหน้า *เอา* ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะมีคุณลักษณะ ของการทำให้ส่วนย่อยแยกออกจากส่วนใหญ่เช่นเดียวกัน เพียงแค่ส่วนย่อยในที่นี้มีตัวตนที่ชัดเจน และเป็นคนละสิ่งกับของส่วนใหญ่อยู่ก่อนแล้ว แต่ผู้พูดมีการสร้างโนทัศน์ (conceptualize) ว่าทั้งสองอย่าง (ส่วนย่อยและส่วนใหญ่) นั้นเป็นเสมือนสิ่งเดียวกัน (มองภาพรวม) เช่น ในตัวอย่างที่

⁶ สาเหตุที่ประโยคที่ 17) ข. ไม่ผิดไวยากรณ์ทั้งที่มีการใช้คำว่า *เอา* โดยปราศจากคำบอกทิศทาง บุพบทวลีบอกตำแหน่ง เดิม หรือคำกริยานำหน้าใดๆ ก็ตามนั้น เป็นเพราะว่าประโยคดังกล่าวเป็นประโยคต่อเนื่องซึ่งผู้พูดสามารถใช้จังหวะการ หยุด (pause) มาใช้ในการพูด ทำให้คำกริยา *เอา* ในประโยคนี้นั้นเป็นข้อยกเว้น เพราะถือว่าไม่ได้เป็นประโยคเดี่ยวๆ แต่ อย่งใด

14) วัตถุเป้าหมาย *มีดยาวประมาณหนึ่งคอก* คือส่วนย่อยที่อาจจะถูกหนีบเก็บไว้ที่เอวของประธานและมิดที่อยู่ที่เอวนั้นก็จะถูกพิจารณาให้กลายเป็นส่วนใหญ่แทน เช่นเดียวกันกับตัวอย่างที่ 15) *กระเป๋าเงิน* เป็นวัตถุเป้าหมายที่นับเป็นส่วนย่อย แต่เมื่อถูกวางทิ้งไว้ (อาจจะเป็นบนตู้หรือบนโต๊ะก็ตาม) คนเราก็จะพิจารณาให้ฉากที่กระเป๋ากว้างนั้นเป็นส่วนใหญ่ก็เป็นได้ และเมื่อใดที่คำกริยา *เอา* ปรากฏตามหลังคำกริยาในกลุ่มดังกล่าวนี้แล้ว จะสามารถทำการละคำกริยา *เอา* ได้โดยที่ประโยคไม่สูญเสียความหมายของมันแต่อย่างใด ดังเช่นในตัวอย่าง ข. และ ค. ด้วยการที่ความหมายของคำกริยาในกลุ่มนี้มีความใกล้เคียงกันเป็นอย่างมากกับความหมายของคำว่า *เอา* อีกทั้งยังสามารถปรากฏกับคำกริยาบอกทิศทางเคลื่อนที่ได้อีกด้วย จึงส่งผลให้ความหมายของคำกริยาตัวแรกนั้นเชื่อมล้ากับความหมายของคำกริยา *เอา* เอาไว้เช่นเดียวกันกับที่ในทางกลับกันความหมายของคำกริยา *เอา* ก็เชื่อมล้ากับคำกริยาตัวแรกไว้ด้วยเช่นกัน

แต่อย่างไรก็ตาม คำกริยาบางประเภทเมื่อปรากฏนำหน้า *เอา* แล้วความหมายของ *เอา* ก็ยังคงเป็นความหมายพื้นฐานอยู่ เช่น

16) ก. *พ่อยากเอาตู้โชว์ออกมาจากตู้เก็บของ*

*ข. *พ่อยากเอาตู้โชว์ออกมาจากห้องเก็บของ*

17) ก. *เธอลืมเอาของที่สั่งไว้มา*

*ข. *เธอลืมของที่สั่งไว้มา*

ความหมายของคำกริยา *เอา* ในตัวอย่างที่ 16) และ 17) นั้นจะแสดงความหมายของการ "ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว" ซึ่งเป็นความหมายพื้นฐาน หากได้เป็นความหมายแสดงการ "ต้องการ" แต่อย่างใด สังเกตได้จากที่เราไม่สามารถทำการละการใช้ *เอา* ในตำแหน่งของคำกริยาตัวที่สองได้เพราะจะส่งผลให้ประโยคผิดไวยากรณ์ได้เหมือนในตัวอย่าง ข. เป็นต้น กลุ่มคำกริยาประเภทดังกล่าวนี้ ได้แก่ กลุ่มคำกริยาที่มีความหมายแสดงทัศนคติหรือความรู้สึก (modality verb) เช่น *อยาก ชอบ เกลียด* และกลุ่มคำกริยาเกี่ยวกับปฏิบัติการต่างๆ เช่น *เริ่ม ลืม หยุด* เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาทั้งสองตัวนั้นแตกต่างออกไปจากในตัวอย่างที่ 12) และ 13) กล่าวคือ คำกริยาตัวที่สองนั้นไม่ได้เป็นการแสดงวัตถุประสงค์ให้กับคำกริยาตัวที่หนึ่งแต่อย่างใด ภายในหน่วยสร้างกริยาเรียงประเภทนี้ คำกริยาตัวแรกจะเป็นคำกริยาที่ไม่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเองแต่อย่างใด และต้องการคำกริยาอีกคำหนึ่งมาเติมความหมายให้สมบูรณ์ เป็นคำกริยาที่ต้องการส่วนเติมเต็ม (complement – taking verb) ข้อสังเกตอีกอย่างก็คือ เมื่อใดที่คำกริยา *เอา*

⁷ ดิกสัน (Dixon 1991 อ้างถึงใน กิ่งกาญจน์, 2549: 118-112) เรียกคำกริยาประเภทนี้ว่าเป็นคำกริยารอง (secondary verb) ที่ให้ความหมายเสริมแก่คำกริยาตัวอื่นๆ ซึ่งในทางวากยสัมพันธ์แล้ว คำกริยารองที่ให้ความหมายเสริมนี้ทำหน้าที่ในทางวากยสัมพันธ์เป็นคำกริยาหลัก (main verb) ปรากฏเป็นคำกริยาตัวแรกในหน่วยสร้างกริยาเรียง และคำกริยาที่

ปรากฏตามหลังกลุ่มคำกริยาแสดงทัศนคติหรือปฏิบัติการแล้ว เงื่อนไขการปรากฏจะเป็นไปตาม ในความหมายพื้นฐานคือ ต้องการคำกริยาบอกทิศทางหรือบุพบทวลีแสดงตำแหน่งเดิมต่อท้าย แต่หากเป็น *เอา* ในความหมาย "ต้องการ" ที่ปรากฏตามหลังคำกริยาบอกทิศทางและคำกริยาแสดงการกระทำอื่นๆ แล้ว คำกริยา *เอา* ในประโยคดังกล่าวจะไม่ต้องการคำบอกทิศทางหรือบุพบทวลีบอกตำแหน่งเดิมอีกต่อไป

คำว่า *เอา* ที่ปรากฏในตำแหน่งของคำกริยาตัวที่สองในหน่วยสร้างกริยาเรียงและตามหลังคำกริยาแสดงการกระทำเหมือนในตัวอย่างประโยคที่ 11) จนถึง 15) เหล่านี้ ถึงแม้ผู้วิจัยจะกำหนดให้แสดงความหมายของการ "ต้องการ" เพราะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์ในทางกายภาพแต่อย่างใด แต่ถึงกระนั้นผู้พูดภาษาไทยบางคนอาจจะมองว่า คำว่า *เอา* ในลักษณะการใช้เช่นนี้ยังคงแสดงความหมายพื้นฐานอยู่ โดยอาจจะเป็นการแสดงเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกันสองเหตุการณ์ก็เป็นได้ ซึ่งมุมมองดังกล่าวนี้เองเป็นสิ่งที่สนับสนุนความคิดที่ว่า ความหมายของการ "ย้ายมาไว้กับตัว" และความหมายของการ "ต้องการ" นั้นเป็นความหมายที่มีความใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นความหมายในแนวต่อเนื่องนั่นเอง (การย้ายวัตถุมาไว้ที่ตัวนั้นจะแสดงนัยถึงความต้องการอยู่ในทุกๆ ครั้ง)

โดยสรุปแล้วตามแนวความคิดคำหลายความหมายอย่างมีหลักการของ ไทเลอร์และเอแวนส์ แล้ว ความหมายของการ "ต้องการ" นี้สามารถถูกนับเป็นความหมายอีกความหมายหนึ่งของคำกริยา *เอา* ได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าความหมายดังกล่าวนี้จะมีความหมายที่น่าเสนอแง่มุมที่มีอยู่แล้วให้ชัดเจนเพิ่มขึ้นมาใหม่เมื่อเทียบกับความหมายพื้นฐาน (เงื่อนไขข้อที่หนึ่ง) จำกัดเฉพาะคำนามที่หมายถึงตัวเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งจากของที่มีลักษณะคล้ายๆ กันเท่านั้น ซึ่งคำนามที่เป็นตัวเลือกอื่นๆ อาจจะไม่ปรากฏรูปภาษาและอาจจะต้องอาศัยบริบทในการทำความเข้าใจก็เป็นได้ และยังสามารถปรากฏร่วมกับคำว่า *แค่* ซึ่งเป็นคำแสดงปริมาณของความ ต้องการได้ด้วย (เงื่อนไขข้อที่สอง) และท้ายสุดเป็นความหมายที่สามารถปรากฏเป็นคำกริยาเดี่ยวๆ ที่ไม่ต้องปรากฏร่วมกันกับคำกริยาตัวอื่นๆ ได้หรือตามด้วยกริยาลิแทนที่จะเป็นนามวลีอย่างเดียวนั้นในกรณี ที่ปรากฏร่วมกับคำบอกปริมาณความต้องการ อีกทั้งยังสามารถปรากฏเป็นคำกริยาตัวที่สองตามหลังคำกริยาคนละกลุ่มกันกับความหมายพื้นฐานอีกด้วย (เงื่อนไขข้อที่สาม)

ปรากฏหลังคำกริยาหลักจะทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ดั้งเดิม ยังคงกล่าวไปอีกว่า การมองว่าคำกริยานั้นเป็นคำกริยาหลักหรือส่วนเติมเต็มนั้น เป็นการมองในมุมมองของทางวากยสัมพันธ์ แต่ถ้ามองในแง่ของอรรถศาสตร์แล้ว คำกริยาที่เป็นส่วนเติมเต็มในแง่วากยสัมพันธ์แล้วกลับทำหน้าที่ทางอรรถศาสตร์เป็นคำกริยาสำคัญในทางกลับกันนี้เอง คำกริยาหลักในทางวากยสัมพันธ์อาจทำหน้าที่เป็นเพียงการให้ความหมายเสริมหรือความหมายรองในแง่อรรถศาสตร์ก็ได้

3.3 ความหมาย "การมีเพศสัมพันธ์"

ผังภูมิของโครงสร้างประโยคของคำว่า *เอา* ในความหมายของการ "มีเพศสัมพันธ์" ได้แก่

(8) นามวลี₁ + *เอา* + นามวลี₂

- ก) สังคมไทยไม่ยอมรับว่า วัยรุ่นสมัยนี้เอากันเหมือนกระต่าย
- ข) อย่างฮือรเมียมึงนะ กูไม่เอาให้เมียหยอก

คำกริยา *เอา* ในความหมายของการ "มีเพศสัมพันธ์" นี้เป็นความหมายที่ขยายออกมาจากความหมายพื้นฐานด้วยกระบวนการนามนัย (จะกล่าวถึงอย่างละเอียดภายในบทที่ 5) ปรากฏในโครงสร้างเดียวกันกับโครงสร้างประโยคในแบบที่ (5) คือสามารถปรากฏเป็นกรรมกริยาร่วมกับคำนามที่เป็นกรรมได้โดยไม่ต้องมีคำกริยาอื่นๆ มาปรากฏร่วม (ไม่จำเป็นต้องปรากฏเป็นหน่วยสร้างกริยาเรียงก็ได้) อาทิเช่น

- 1) สังคมไทยไม่ยอมรับว่า วัยรุ่นสมัยนี้เอากันเหมือนกระต่าย
- 2) อย่างฮือรเมียมึงนะ กูไม่เอาให้เมียหยอก
- 3) สำหรับคนที่ไม่สูบบุหรี่นะ เอาผู้หญิงนี้นะซะแค่พอใช้

หากพิจารณาจากตัวอย่างประโยคที่ 1) ถึง 3) แล้ว จะพบว่า โครงสร้างประโยคของคำกริยา *เอา* ในความหมายดังกล่าวนี้คล้ายคลึงกับความหมายพื้นฐานหรือความหมายของการ "ต้องการ" แต่ทั้งนี้ผู้พูดจะสามารถจำแนกความหมายทั้งสองความหมายออกจากกันได้โดยอาศัยบริบทและสถานการณ์ของการสนทนาในขณะนั้นเข้ามาช่วยในการจำแนก โดยความหมายของคำว่า *เอา* ในตัวอย่างทั้งสามนี้ก็คือ การที่ประธานหรือผู้กระทำได้มีเพศสัมพันธ์กับวัตถุเป้าหมายหรือผู้ถูกกระทำนั่นเอง ซึ่งผู้ที่ถูกกระทำในประโยคจะต้องหมายถึงบุคคลที่เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เช่น ฮือร หรือ ผู้หญิง เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะโดยทั่วไปแล้วคนเราไม่สามารถ "มีเพศสัมพันธ์" กับวัตถุที่ไม่มีชีวิตได้ เป็นที่น่าสังเกตอีกว่า คำกริยา *เอา* ในความหมายของการ "มีเพศสัมพันธ์" นี้ส่วนใหญ่แล้ว ประธานมักจะเป็นผู้ชายและกรรมก็มักจะเป็นผู้หญิงด้วย

ความหมายของการ "มีเพศสัมพันธ์" ของคำว่า *เอา* นี้เป็นความหมายที่พบได้ไม่บ่อย ปรากฏเฉพาะในภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการเสียส่วนใหญ่เพราะมีความรู้สึกของความหยาบคายแฝงอยู่ และในสถานการณ์ที่มีการใช้คำว่า *เอา* ในความหมายดังกล่าวนี้ คำว่า *เอา* ก็มักจะถูกหลีกเลี่ยงถึงแม้ผู้พูดจะต้องการสื่อความหมายอื่นๆ ของคำว่า *เอา* นี้ก็ตาม นอกจากนั้นผู้พูดกับผู้ฟังมีแนวโน้มที่จะรู้จักกันมาก่อนแล้ว ดังนั้นจะไม่มีการใช้คำว่า *เอา* ในความหมายดังกล่าวกับบุคคล

แปลกหน้าแต่อย่างไร ผู้พูดส่วนใหญ่มักจะเป็นวัยรุ่นมากกว่า จักซินสกี กล่าวเอาไว้ว่า เป็นความหมายที่พบได้ในภาษาตระกูลไตและด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมแล้วเป็นคำที่ไม่นิยมใช้กัน และมักจะหลีกเลี่ยงเนื่องจากมีความหมายที่แฝงไว้ด้วยความหยาบคาย (vulgar) (Jacsiniski, อ้างแล้ว: 121) และความหมายดังกล่าวนี้เองก็พบได้ในคำว่า *qaw* ในภาษาลาวซึ่งเป็นภาษาที่มีลักษณะไวยากรณ์ตลอดจนคำศัพท์ใกล้เคียงกันกับภาษาไทยอีกด้วย (Enfield, อ้างแล้ว) อาจเป็นไปได้ว่า ผู้พูดภาษาไทย (และภาษาอื่นๆ ที่ใกล้เคียง) เลือกที่จะใช้คำที่มีความหมายกว้างๆ (general) ดังเช่นคำว่า *เฮา* มาใช้แทนคำหรือการกระทำที่ไม่ต้องการที่จะกล่าวถึงก็เป็นได้

หากจะวิเคราะห์เจาะจงอย่างละเอียดแล้ว จะพบว่าการมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นกิจกรรมที่ประกอบขึ้นมาจากกิจกรรมย่อยๆ หลายอย่างเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน แต่คำกริยา *เฮา* ในภาษาไทยนั้น จะใช้แสดงความหมายครอบคลุมกิจกรรมย่อยๆ ดังกล่าวทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกัน คำกริยา *เฮา* ในความหมายดังกล่าวนี้แสดงถึงการกระทำในทางกายภาพที่มีขอบเขตของเวลาที่แน่นอน (มีจุดเริ่มและจุดสิ้นสุดที่ชัดเจน) ดังนั้นจึงสามารถปรากฏกับส่วนขยายแสดงส่วนของเวลาและระยะเวลาเหมือนในความหมายพื้นฐานได้ เช่น

4) ก. *เฮากันมา 3 ชั่วโมงแล้ว*

ข. *เฮากันเมื่อตอน 10 โมง*

*ค. *เฮากันอย่างช้าๆ*

อย่างไรเสีย ตามที่ได้กล่าวเอาไว้ว่าคำกริยา *เฮา* ในที่นี้ใช้แทนกิจกรรมย่อยหลายๆ กิจกรรมภายในกิจกรรมของ “การมีเพศสัมพันธ์” เพราะฉะนั้นแล้วเราจึงไม่สามารถใช้ส่วนขยายแสดงความช้าเร็วของการเปลี่ยนแปลงดังใน 4) ค. ได้

สาเหตุที่มีการขยายความหมายของคำว่า *เฮา* จากความหมายพื้นฐานมาเป็นความหมายของ “การมีเพศสัมพันธ์” นี้ได้ มาจากความคล้ายคลึงกันในแง่มุมทางความหมายของ “การครอบครอง” ที่แฝงอยู่ในความหมายพื้นฐานนั่นเอง การที่จะทำความเข้าใจความหมายของคำว่า *เฮา* ความหมายนี้ได้ นั้น ผู้พูดควรจะต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมไทยให้ดีในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นสาเหตุที่ชาวต่างชาติมักจะไม่สามารถมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างความหมายดังกล่าวกับความหมายพื้นฐานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้ว ในอดีตสังคมไทยมีค่านิยมที่ผู้ชายมีอำนาจสูงกว่าผู้หญิง สามารถมีภรรยาได้หลายคน จึงอาจจะเป็นไปได้ว่ามีค่านิยมที่ผู้ชายมองผู้หญิงเป็นเสมือนวัตถุที่มีไว้ในครอบครอง การมีเพศสัมพันธ์จึงเปรียบได้กับการนำเอาผู้หญิงมาไว้ในครอบครองนั่นเอง

ถึงแม้ความหมายของการ “มีเพศสัมพันธ์” จะไม่ได้เป็นไปตามหลักของ ไทเลอร์และเอนวนส์ ครบหมดทุกข้อก็ตาม เพราะไม่ปรากฏในโครงสร้างประโยคเฉพาะแต่อย่างไรเสีย

คำกริยา *เอา* ในความหมายนี้ก็ยังคงแสดงความหมายที่แตกต่างกันอย่างโดดเด่นออกมามาก (เกณฑ์ข้อที่หนึ่ง) และยังจำกัดเฉพาะเกิดได้กับกรรมที่เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และยังปรากฏกับส่วนขยายบอกเวลาได้ซึ่งไม่เหมือนกันกับความหมายอื่นๆ (เกณฑ์ข้อที่สอง) ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าความหมายดังกล่าวนี้ถือเป็นความหมายอีกความหมายหนึ่งของคำว่า *เอา* ในภาษาไทย อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าตัวอย่างของการใช้คำกริยา *เอา* ในความหมายของการ “มีเพศสัมพันธ์” นั้นยังมีอยู่ไม่มาก การวิเคราะห์เรื่องของบริบทของคำๆ นี้จึงยังต้องการตัวอย่างที่เพิ่มขึ้นกว่าเดิมอีกทีหนึ่ง และจากการสังเกตบทสนทนาของวัยรุ่นชาวไทย พบว่ามีการใช้คำว่า *เอา* ในความหมายดังกล่าวนี้เพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นแล้วอุปสรรคในเรื่องของข้อมูลก็อาจจะลดน้อยลงได้ในอนาคต

3.4 ความหมาย “การกำหนดให้สิ่งหนึ่งทำหน้าที่แทนสิ่งหนึ่ง”

คำกริยาที่ปรากฏตามหลังคำกริยา *เอา* ในหน่วยสร้างกริยาเรียงนั้นสามารถส่งผลต่อความหมายของคำกริยา *เอา* ได้ คำกริยาอีกคำหนึ่งที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ได้แก่ คำกริยา *เป็น* ซึ่งในงานของ ชุนหเรองเดช (Choonhareungdej, 2003) เรียกการใช้คำว่า *เอา* ในลักษณะดังกล่าวนี้ว่าเป็น การใช้เชิงสมมุติ (putative usage) ปรากฏในผังภูมิโครงสร้างข้างล่าง

(9) นามวลี₁ + *เอา* + นามวลี₂ + (กริยาบอกทิศทาง *ไป มา*) + *เป็น* + นามวลี₃

นามวลีที่ปรากฏเป็น อารักวิเมนท์ ของคำกริยา *เอา* ในความหมายของ “กำหนดให้วัตถุเป้าหมายทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่ง” นี้จะมีอยู่สองหน่วยด้วยกัน ได้แก่ นามวลีในตำแหน่งที่ 2 และ 3 เช่น

- 1) *เอา*ประโยชน์ของตนเองเป็นหลักอยู่เสมอๆ
- 2) กลัวซื้อสินค้าแล้ว*เอา*ไปเป็นแม่แบบในการผลิตสินค้าปลอมต่อไป
- 3) *เอา*ภูเขาภูกันนั้นเป็นเส้นชัยแล้วกัน

และยังจะปรากฏเป็นคำกริยารองตามหลังคำกริยาที่มีความหมายเกี่ยวกับการคิดและการตัดสินใจของประธานเท่านั้น เช่น

(10) นามวลี₁ + กริยาแสดงการตัดสินใจ + *เอา* + นามวลี₂ + (*ไป/มา*) + *เป็น* + นามวลี₃

- 4) ครูบางคนถือ*เอา*การลงโทษเด็กแรงๆ เป็นความสุข

- 5) เด็กเร่ร่อนส่วนมากรีบเอาสถานที่อีกหลายแห่งในเชียงใหม่มาเป็นที่พักผ่อน
- 6) เพื่อนทุกคนตัดสินใจเอาเธอเป็นหัวหน้าห้อง

ความหมายของคำกริยา *เอา* จากตัวอย่างด้านบนนี้คือ การที่ประธาน "คิด" "พิจารณา" หรือ "กำหนด" ให้วัตถุเป้าหมายเปลี่ยนสภาพกลายเป็นหรือมีสถานะเดียวกันกับวัตถุเป้าหมายอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงในทางกายภาพหรือในโลกความจริงอันสามารถมองเห็นได้ด้วยตาแต่อย่างใด เป็นเพียงทัศนคติอีกอย่างหนึ่งของตัวประธานที่มีต่อวัตถุเป้าหมายเท่านั้น ความหมายของการ "กำหนดให้วัตถุเป้าหมายทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่ง" (เรียกสั้นๆ ว่าความหมายแสดงการ "กำหนด") นี้มีลักษณะทางความหมายใกล้เคียงกันกับการแสดง "การรีด" แต่ต่างกันตรงที่ว่า การแสดง "การรีด" นั้นเป็นการกระทำทางกายภาพที่เห็นได้ด้วยตาอย่างชัดเจน ในขณะที่ความหมายของการ "กำหนด" นี้เป็นการกระทำที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาของคนเรา ในอีกความหมายหนึ่งนั้น คำกริยา *เอา* ที่แสดงการ "กำหนด" นี้เป็นการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเคลื่อนที่เหมือนกับความหมายแสดง "การรีด" (ดูบทที่ 4 ประกอบ) แต่การเคลื่อนที่ดังกล่าวเป็นการเคลื่อนที่ในระดับของความคิดหรือการเคลื่อนที่ในแบบที่เป็นนามธรรม โดยสังเกตได้จากการที่คำกริยา *เอา* ในความหมายนี้สามารถใช้ร่วมกับคำกริยาบอกทิศทาง *ไป* และ *มา* ได้เหมือนกับความหมายพื้นฐาน

จากตัวอย่างด้านบนจะเห็นได้ว่า คำนามที่หมายถึงวัตถุเป้าหมายของการ *เอา* หรือที่ปรากฏเป็นกรรมนั้น จะหมายถึงวัตถุที่มีความเป็นรูปธรรมจับต้องได้ต่ำมาก อาทิเช่น *ประโยชน์* ของตนเอง ในตัวอย่างที่ 1) หรือ *การลงโทษ* ในตัวอย่างที่ 4) เป็นต้น ต่างกับภายในความหมายที่ผ่านมาซึ่งวัตถุเป้าหมายมักจะเป็นวัตถุที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ส่งผลให้วัตถุเป้าหมายของการ *เอา* ในความหมายดังกล่าวสามารถหมายถึงสถานที่ต่างๆ ได้ ดังเช่น นามวลี *สถานที่อีกหลายแห่งในเชียงใหม่* ในตัวอย่างประโยคที่ 3) เป็นต้น เหตุการณ์ของการกำหนดที่แสดงโดยคำกริยา *เอา* นี้ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ไม่มีจุดสิ้นสุดเพราะฉะนั้นแล้วจึงสามารถปรากฏกับส่วนขยายแสดงระยะเวลาได้หรือแสดงจุดเริ่มของเหตุการณ์ได้ เช่น

- 7) ก. น้องเอาพี่ชายเป็นตัวอย่าง
- ข. น้องเอาพี่ชายเป็นตัวอย่างมา 3 ปีแล้ว
- ค. น้องเอาพี่ชายเป็นตัวอย่างตั้งแต่ 3 ปีที่แล้ว
- ง. น้องเอาพี่ชายเป็นตัวอย่างอย่างรวดเร็ว

ประโยคตัวอย่างที่ 7) ข. และ ค. แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ของการกำหนดในคำกริยา *เอา* นั้นยังคงดำเนินต่อไปเรื่อยๆ พร้อมกับสภาพการณ์ของวัตถุเป้าหมายที่เกิดขึ้นพร้อมกับคำกริยา *เอา*

ถึงแม้ความหมายของคำกริยา *เอา* จะใกล้เคียงกันกับการเปลี่ยนสภาพวัตถุเป้าหมายก็ตามแต่การเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในโลกของความเป็นจริงดังนั้นเราจึงไม่สามารถใช้ส่วนขยายที่แสดงความซ้ำเร็วของการเปลี่ยนแปลงกับคำว่า *เอา* ในความหมายนี้ได้เหมือนใน ง.

ในบางครั้งผู้พูดภาษาไทยอาจจะทำการละคำนามที่เป็นวัตถุเป้าหมายของคำกริยา *เอา* ในความหมายนี้ไป ทำให้หลงเหลือเพียงคำกริยา *เอา* และ เป็น ปราภฏเรียงต่อกัน โดยเฉพาะในบทสนทนาของการสั่งอาหารตามร้านอาหาร

8) ก. รับประทาน

ข. เอาเป็นเส้นเล็กน้ำแล้วกัน

จะเห็นได้ว่าคำกริยา *เอา* ในประโยคตัวอย่างที่ 8) ข. นั้นไม่ปรากฏคำนามต่อท้าย แต่ผู้ฟังก็จะอาศัยบริบทในขณะนั้นทำความเข้าใจได้ทันทีว่า วัตถุเป้าหมายของการกำหนดในที่นี้หมายถึงอะไร ซึ่งในประโยคตัวอย่างที่ 8) นี้ ได้แก่ รายการอาหารที่ ข. ต้องการสั่งนั่นเอง ความหมายของการ "กำหนด" นี้จะมีความใกล้เคียงกันกับความหมายของการ "ต้องการ" ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการที่เราจะทำการกำหนดหรือคิดให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งทำหน้าที่แทนอีกสิ่งหนึ่งนั้น เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นมาจากความตั้งใจหรือความต้องการภายในตัวของประธานเอง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความหมายของการ "กำหนด" เติบโตขึ้นมาจากกลายเป็นความหมายใหม่และแตกต่างออกมาจากความหมายของการ "ต้องการ" และการแสดง "การริต" นั่นก็คือคำกริยา *เอา* ที่ปรากฏตามหลังนั่นเอง โดยคำนามวัตถุเป้าหมายที่อยู่ด้านหน้าและด้านหลังคำกริยา *เอา* นั้นจะมีสถานะเท่าเทียมกันในระดับของความคิด แต่ในโลกความจริงนั้นคำกริยา *เอา* ในความหมายนี้ไม่ได้ส่งผลทางกายภาพใดๆ ต่อวัตถุเป้าหมายเลยสักนิด

โดยสรุปแล้ว คำกริยา *เอา* ในความหมายของการ "กำหนดให้วัตถุเป้าหมายทำหน้าที่แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง" นี้เป็นความหมายอีกความหมายหนึ่งของคำกริยา *เอา* ที่ขยายออกมาจากความหมายพื้นฐานมีความคล้ายกันกับความหมายแสดงการ "การริต" ในเวลาเดียวกันเพราะทำให้วัตถุเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพและเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเหมือนกัน แต่แตกต่างกันตรงที่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นไม่ได้เกิดขึ้นภายในโลกของความเป็นจริง ถึงแม้คำกริยา *เอา* ในความหมายของการ "กำหนด" นี้จะไม่ได้มีข้อจำกัดในทางอรรถศาสตร์ที่เด่นชัดก็ตาม (สามารถปรากฏได้กับคำนามทุกประเภท) แต่ด้วยความที่เป็นคำกริยาที่ปรากฏได้ในโครงสร้างเฉพาะอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ไม่สามารถพบได้ในความหมายอื่นๆ ของคำว่า *เอา* (เกณฑ์ข้อที่ 3 ของ ไทเลอร์ และ เอแวนส์) ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ให้ความหมายของการ "กำหนด" นี้เป็นความหมายอีกความหมายหนึ่งของคำกริยา *เอา* ในภาษาไทย

3.5 สรุป

คำว่า *เฮา* มีความหมายประจำคำแสดงถึงเหตุการณ์ของการ “ย้ายวัตถุเป้าหมายมาไว้กับตัว” และสามารถขยายความหมายออกไปสู่ความหมายใหม่ๆ โดยอาศัยแนวความคิดในเรื่องของคำหลายความหมายอย่างมีหลักการของ ไทเลอร์และเอแวนส์ ได้อีก 3 ความหมาย ได้แก่ ความหมายของการ “ต้องการ” ความหมายของการ “มีเพศสัมพันธ์” และ ความหมายการ “กำหนดให้วัตถุเป้าหมายทำหน้าที่แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง” ซึ่งความหมายประจำคำต่างๆ เหล่านี้ จะปรากฏกับคำว่า *เฮา* ในสถานะที่เป็นคำกริยาเท่านั้น โดยอาจจะเป็นคำกริยาดัวที่หนึ่งหรือดัวที่สองในหน่วยสร้างกริยาเรียงก็ได้

ในบทต่อไปจะเป็นการอภิปรายถึงความหมายที่นอกเหนือจากความหมายประจำคำ และ จะกล่าวถึงสถานะของคำว่า *เฮา* ที่นอกเหนือจากคำกริยารวมไปถึงการใช้ในทางวัจนปฏิบัติ ศาสตร์และในทางปริจเฉทอีกด้วย